

RAPORT
PRIVIND AJUTOARELE DE STAT
ACORDATE ÎN REPUBLICA MOLDOVA
PENTRU ANUL 2016

CUPRINS

Abrevieri și acronime	3
Introducere	4
Capitolul I. Considerații generale	6
1.1. Analiza social-economică a Republicii Moldova	6
1.2. Elaborarea cadrului normativ	8
Capitolul II. Analiza ajutorului de stat raportat	12
2.1. Caracterizare generală	12
2.2. Modalitățile de acordare a ajutorului de stat	15
2.3. Formele de acordare a ajutorului de stat	17
2.4. Obiectivele acordării ajutorului de stat	22
2.5. Furnizorii ajutorului de stat	29
Capitolul III. Alte măsuri de sprijin	32
3.1. Ajutorul de minimis	32
3.2. Ajutorul de stat acordat pentru servicii de interes economic general	37
Capitolul IV. Monitorizarea ajutoarelor de stat autorizate	41
4.1. Caracterizare generală	41
4.2. Ajutor de stat pentru dezvoltare regională	41
4.3. Ajutor de stat acordat pentru prestarea serviciilor de interes economic general	42
4.4. Ajutor de stat destinat protecției mediului înconjurător	45
4.5. Ajutor de stat pentru salvarea beneficiarilor	46
Capitolul V. Implementarea Sistemului informațional automatizat "Registrul ajutoarelor de stat"	48
Concluzii și priorități	50
Anexe	54
Anexa I. Anexă Tehnică	54
Anexa II. Lista actelor juridice în baza cărora au fost acordate ajutoarele de stat raportate pentru anul 2016	56
Anexa III. Valoarea ajutorului de stat raportat pe obiective și forme de acordare	63
Anexa IV. Valoarea ajutorului de stat raportat pe forme de acordare și pe furnizori	68

ABREVIERI ȘI ACRONIME

Acord de Asociere	Acordul de Asociere între Republica Moldova pe de o parte și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Statele Membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112 din 02.07.2014 (publicat în Monitorul Oficial Nr. 185-199 din 18.07.2014)
AIPA	Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură
Anul de raportare	Perioada 01.01.2016-31.12.2016
APC	Autorități ale administrației publice centrale
APL	Autorități ale administrației publice locale
Banca Mondială	Grupul Băncii Mondiale
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BNM	Banca Națională a Moldovei
BNS	Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova
ÎMM	Întreprinderi mici și mijlocii
Legea cu privire la ajutorul de stat	Legea nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat (publicat în Monitorul Oficial Nr. 166-169a din 16.08.2012)
MO	Monitorul Oficial al Republicii Moldova
p.p.	Puncte procentuale
PI	Parc Industrial
PIB	Produsul Intern Brut
SEE	Spațiul Economic European
SIEG	Servicii de interes economic general
SIRASM	Sistemul informațional automatizat “Registrul ajutoarelor de stat”, elaborat în conformitate cu Hotărârea Guvernului Nr.378 din 27.05.2014 pentru aprobarea Conceptului sistemului informațional automatizat „Registrul ajutoarelor de stat” (publicat în Monitorul Oficial Nr. 142-146 din 03.06.2014)
UE	Uniunea Europeană
VAB	Valoarea adăugată brută

INTRODUCERE

Politica în domeniul ajutorului de stat este o componentă importantă a politicii de concurență datorită efectelor intervenției statului asupra mediului economic. Monitorizarea permanentă a ajutoarelor de stat se efectuează cu scopul de a exclude denaturarea nejustificată a concurenței și pentru a direcționa mai bine măsurile de sprijin, contribuind astfel la dezvoltarea întregii economii.

Autoritatea care deține atribuții de autorizare, monitorizare și raportare a ajutorului de stat în Republica Moldova este Consiliul Concurenței.

În conformitate cu art.21 alin.(3) din Legea cu privire la ajutorul de stat, Consiliul Concurenței întocmește un raport anual privind ajutoarele acordate. Potrivit legislației cu privire la ajutorul de stat, furnizorii, până la data de 31.03.2017, urmau să prezinte informații Consiliului Concurenței referitor la ajutoarele de stat și ajutoarele de minimis acordate în anul 2016 și informația actualizată pentru anii 2014 și 2015.

Pe baza informației prezentate de către furnizori a fost elaborat prezentul raport, care este al IV-a raport din domeniu, de la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat.

În raport sunt analizate atât ajutoarele existente, care au continuat a fi acordate în anul de raportare, cât și ajutoarele noi și ajutoarele de minimis.

În acest context, se menționează că 187 furnizori au informat Consiliul Concurenței despre măsurile de sprijin acordate în perioada anilor 2014-2016. Informația a fost prezentată de către APC și instituțiile subordonate acestora, APL de nivelul I și II și persoane juridice.

Prezentul raport reprezintă un instrument statistic destinat asigurării transparenței în materie de ajutor de stat, oferind astfel informație relevantă APC și APL pentru elaborarea politicilor în diverse domenii ale economiei naționale și luarea deciziilor privind direcționarea eficientă a resurselor publice disponibile. Totodată, acesta poate constitui o bază informațională pentru diverse cercetări științifice.

Raportul dat cuprinde o analiză a valorii, structurii și a tendințelor înregistrate pe parcursul ultimilor 3 ani în acordarea ajutoarelor de stat, ajutoarelor de minimis, ajutoarelor de stat acordate pentru prestarea SIEG, monitorizarea ajutoarelor de stat autorizate, cadrul normativ în domeniul ajutorului de stat elaborat și adoptat în perioada de raportare, precum și reflectă implementarea SIRASM. Multe măsuri de sprijin au fost acordate pentru mai mulți ani și întru descrierea situației efective privind ajutoarele de stat acordate, este necesară reflectarea dinamică a structurii ajutorului de stat oferit în perioada 2014-2016.

Datele raportate pentru perioada anilor 2014 și 2015 au fost actualizate și corectate în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1112 din 06.10.2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat. În perioada de raportare furnizorii au informat Consiliul Concurenței referitor și la alte măsuri de sprijin acordate în anii 2014 și 2015. De menționat că actualizarea acestor date este prevăzută și în Metodologia UE privind elaborarea Scoreboard-ului. Astfel, actualizarea și corectarea datelor

privind ajutoarele de stat acordate în anii precedenți anului de raportare este efectuată și de către autoritățile responsabile de ajutor de stat din țările membre UE.

Ținând cont de faptul că până în prezent nu există o evidență a facilităților fiscale acordate în baza Codului fiscal și actelor legislative ce vin în aplicarea acestuia, valoarea ajutorului de stat prezentată în raport se bazează pe date estimate.

În *Capitolul I* din raport este prezentată analiza social-economică a Republicii Moldova pentru perioada de raportare, precum și informația despre cadrul normativ în domeniul ajutorului de stat, adoptat în perioada de raportare.

În *Capitolul II* este prezentată analiza valorii, structurii și tendințelor înregistrate în acordarea ajutoarelor de stat în anul de raportare.

În *Capitolul III* este prezentată o analiză a valorii și a tendințelor înregistrate în acordarea ajutoarelor de minimis și ajutorului de stat acordat pentru prestarea SIEG în anul de raportare.

În *Capitolul IV* sunt prezentate principalele constatări privind monitorizarea ajutoarelor de stat autorizate de către Consiliul Concurenței și care au fost în derulare în anul 2016.

Capitolul V este dedicat Sistemului informațional automatizat “Registrul ajutoarelor de stat” .

În *Anexa I* sunt oglindite informații despre sfera ajutoarelor de stat analizate în raport, obiectivele ajutorului de stat și sursele obținerii datelor.

Actele juridice conform cărora au fost acordate măsurile de sprijin în anul 2016 sunt menționate în *Anexa II*.

Situația sumară a ajutoarelor de stat raportate în anul de referință și pentru perioada 2014-2016 pe obiective și forme de acordare este reflectată în *Anexa III*.

În *Anexa IV* este prezentată informația privind ajutorul de stat oferit pe forme de acordare și pe furnizori de ajutor de stat.

Capitolul I. CONSIDERAȚII GENERALE

1.1. *Analiza social-economică a Republicii Moldova*

În anul 2016, economia mondială a înregistrat o creștere cu 3.1%. Activitatea economică a înregistrat o majorare impetuoasă în a doua jumătate a anului 2016, în special în economiile avansate. Performanțele economice ale piețelor emergente și ale economiilor în curs de dezvoltare au rămas diferite¹.

În Republica Moldova, anul 2016, PIB a însumat 134 476 mil. lei (prețuri curente de piață), în creștere (în termeni reali) cu 4.1% față de anul 2015 (semidefinitiv)².

Contribuții pozitive la creșterea PIB, în anul 2016 față de anul 2015, au avut activitățile economice: agricultură, silvicultură și pescuit (+2.2%); comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor (+0.9%); industria extractivă și industria prelucrătoare, transport și depozitare, informații și comunicații, activități profesionale, științifice și tehnice (cu câte +0.3%).

VAB pe economie a crescut cu 4.8% față de nivelul anului precedent, contribuind la creșterea PIB cu 4.1%. Volumul impozitelor pe produse s-a majorat cu 3.1% în raport cu anul 2015, contribuind la creșterea PIB cu 0.5%.

Impact negativ asupra indicelui volumului fizic al PIB au avut-o următoarele activități economice: construcțiile (-0.2%); administrația publică și apărare, asigurări sociale obligatorii, învățământ; sănătate și asistență socială (-0.1%); alte activități (-0.7%).

Din punct de vedere al utilizării PIB creșterea s-a datorat, în principal, consumului final al gospodăriilor populației (+3.2%). Contribuție negativă la creșterea PIB a avut-o formarea brută de capital fix (-0.7%) și exportul net (-0.5%).

În anul 2016 exporturile de mărfuri au totalizat 2 045.3 mil. dolari SUA, volum superior celui realizat în anul 2015 cu 4.0%. Importurile de mărfuri au totalizat 4 020.3 mil. dolari SUA, volum superior celui realizat în anul 2015 cu 0.8%. Balanța comercială s-a soldat cu un deficit de 1 975.0 mil. dolari SUA, cu 45.0 mil. dolari SUA (-2.2%) mai mic față de cel înregistrat în anul 2015.³

În anul 2016, populația ocupată a constituit 1 219.5 mii persoane, în creștere cu 15.9 mii față de anul 2014 (+1.3%). Numărul șomerilor, conform definiției Biroului Internațional al Muncii a fost de 53.3 mii, fiind cu 8.8 mii mai mic față de anul 2015. Rata șomajului la nivel de țară a constituit 4.2%, fiind mai mică față de cea înregistrată în anul 2015 (4.9%)⁴.

¹Provocările economice mondiale, aprilie 2017: Momentul câștigător?, Fondul Monetar Internațional, Aprilie 2017, <http://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2017/04/04/world-economic-outlook-april-2017>

²Produsul intern brut în anul 2016 și trimestrul IV 2016
<http://www.statistica.md/newsview.php?l=ro&id=5562&idc=168>

³ Activitatea de comerț exterior a Republicii Moldova în anul 2016
<http://www.statistica.md/newsview.php?l=ro&id=168&id=5526>

⁴ Forța de muncă în Republica Moldova. Ocupare și șomaj 2017, Biroul Național de Statistică, Chișinău, 2017 http://www.statistica.md/public/files/publicatii_electronice/Fora_de_munca/AFM_rom_2017.pdf

Rata medie anuală a inflației a constituit 6.4%, fiind cu 3.3 p. p. inferioară celei din anul 2015. Evoluția descendentă a inflației s-a datorat, în cea mai mare parte, cererii interne modeste, nivelului înalt al perioadei de bază din anul 2015, precum și unei recolte bogate înregistrate în sectorul agricol ce a favorizat diminuarea prețurilor la produsele alimentare.

Totodată, traiectoria descendentă a inflației a fost susținută și de scăderea presiunilor din partea prețurilor reglementate ca urmare a ajustării în diminuare a tarifului la gaz și la energie electrică în prima jumătate a anului, dar și în urma disipării treptate a impactului majorării tarifului la energie electrică din vara anului 2015⁵.

În conformitate cu Raportul privind executarea bugetului de stat pentru anul 2016 (aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 126 din 06.07.2017), în anul 2016, la bugetul public național au fost acumulate venituri în sumă totală de 45 953.9 mil. lei, ceea ce constituie 98.7% față de prevederile anuale. Față de acumulările anului 2015, veniturile s-au majorat cu 5.2%.

În structura veniturilor publice naționale, cea mai mare pondere au deținut impozitele și taxele - 63.6% (29 231 mil.lei), din acestea: impozite și taxe pe mărfuri și servicii - 71.3%, impozite pe venit - 22.4%, taxelor asupra comerțului exterior și operațiunilor externe - 5% și impozite pe proprietate-1.3%. Principalele tipuri de venituri, la care se estimează majorări, au fost⁶: impozitul pe venit persoanelor fizice și juridice (270.4 mil. lei), taxa vamală (cu 118 mil.lei), taxa pentru efectuarea procedurilor vamale (cu 21.4 mil. lei), defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat și dividende primite de la cota parte a proprietăților publice în societăți pe acțiuni (cu 40 mil. lei) și veniturile colectate de către instituțiile bugetare în urma prestării serviciilor și din donații (cu 20.2 mil. lei).

În anul 2016, în structura veniturilor bugetului public național, granturile au constituit circa 3% (1 373 mil lei), în raport cu 4.4% (1 905.6 mil. lei) în anul 2015. Din totalul granturilor, 30.6% sunt destinate proiectelor finanțate din sursele externe. Ponderea lor în PIB a constituit 1 % comparativ cu 2.5 % în anul 2015.⁶

Granturile pentru finanțarea proiectelor din surse externe inițial au fost aprobate în sumă de 1 013.1 mil lei. Pe parcursul anului, reieșind din nivelul executării lucrărilor și efectuarea achizițiilor pe proiecte în curs de execuție, precum și inițierea proiectelor noi și fluctuația cursului valutar, sumele precizate pentru debursări au constituit 975.3 mil.lei. Suma debursărilor de granturi externe a constituit 420.2 mil. lei. Nivelul executării a constituit 43.1%. La partea de cheltuieli bugetul public național a fost executat în sumă de 48 462.6 mil. lei, la nivel de 94.2% din prevederile anuale. Comparativ cu anul precedent, cheltuielile s-au majorat cu 4.3%.⁶

Executarea bugetului public național în anul 2016 în condiții comparabile s-a încheiat cu un deficit în sumă de 2 508.7 mil. lei, sau la nivel de 1.8% din PIB.⁶

⁵ Raport anual 2016, Banca Națională a Moldovei, Chișinău, 2017// http://bnm.md/files/RA_ISBN_2016.pdf

⁶ Raportul privind executarea bugetului de stat pentru anul 2016, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 126 din 06.07.2017 (publicat în Monitorul Oficial Nr. 253-264 din 21.07.2017)

1.2.Elaborarea cadrului normativ

În scopul completării cadrului normativ necesar în vederea implementării prevederilor din Legea cu privire la ajutorul de stat și art.341 alin. (1) din Acordul de Asociere, în anul 2016 au fost adoptate 11 regulamente cu privire la evaluarea ajutorului de stat sectorial.

Aceste acte normative sunt:

- *Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru dezvoltarea rapidă a rețelelor de comunicații electronice în bandă largă* (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 3 din 08.09.2016, publicat în MO Nr. 2-8 din 06.01.2017)

Regulamentul transpune Comunicarea Comisiei – Orientări ale UE pentru aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul dezvoltării rapide a rețelelor de comunicații în bandă largă 2013/C 25/01, publicat în Jurnalul Oficial al UE nr. C 25 din 26.01.2013.

Obiectivul controlului ajutoarelor de stat în sectorul comunicațiilor electronice în bandă largă este acela de a se asigura că măsurile de ajutor de stat vor avea drept rezultat un nivel superior, sau un ritm mai rapid, al acoperirii și penetrării comunicațiilor electronice în bandă largă decât ar fi fost posibil în absența ajutorului.

- *Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru sectorul siderurgic* (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 3 din 08.09.2016, publicat în MO Nr. 2-8 din 06.01.2017)

Regulamentul transpune Comunicarea Comisiei (2002/C70/05) ajutor pentru salvare și restructurare și ajutor pentru închidere în sectorul siderurgic, publicată în Jurnalul Oficial al UE C70 din 19.03.2002.

Regulamentul stabilește modalitatea de evaluare a ajutoarelor de stat pentru salvare și restructurare și ajutor pentru închidere în sectorul siderurgic.

- *Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru serviciile publice de radiodifuziune* (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 3 din 08.09.2016, publicat în MO Nr. 2-8 din 06.01.2017)

Regulamentul transpune parțial Decizia Comisiei din 20.12.2011 privind aplicarea art.106 alin.(2) din Tratatul privind funcționarea UE în cazul ajutoarelor de stat sub formă de compensații pentru obligația de serviciu public acordate anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic general (2012/21/UE), publicată în Jurnalul Oficial al UE din 11.01.2012, și Comunicarea Comisiei cu privire la aplicarea normelor privind ajutoarele de stat serviciilor publice de radiodifuziune (2009/C 257/01), publicată în Jurnalul Oficial al UE din 27.10.2009.

Regulamentul prevede cadrul necesar pentru evaluarea compatibilității cu mediul concurențial normal a condițiilor în care radiodifuzorii împuterniciți cu servicii publice sunt compensați pentru furnizarea serviciului public de radiodifuziune. Evaluarea ajutoarelor de stat pentru un serviciu public de radiodifuziune se va baza pe normele stabilite prin Legea cu privire la ajutorul de

stat și actele normative ale Consiliului Concurenței cu privire la ajutorul de stat, în special cele ce țin de SIEG.

- *Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru filme și alte opere audiovizuale* (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 3 din 08.09.2016, publicat în MO Nr. 2-8 din 06.01.2017)

Regulamentul transpune parțial Comunicarea Comisiei privind ajutoarele de stat pentru filme și alte opere audiovizuale (Text cu relevanță pentru SEE) (2013/C 332/01), publicată în Jurnalul Oficial al UE C 332 din 15.11.2013.

Regulamentul prevede modalitatea de evaluare a ajutoarelor de stat pentru producția de filme, scrierea scenariilor, dezvoltarea, distribuția de filme sau promovarea filmelor (inclusiv în cadrul unor festivaluri de film), alte opere audiovizuale, precum și pentru cinematografe.

- *Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători* (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 3 din 08.09.2016, publicat în MO Nr. 2-8 din 06.01.2017)

Regulamentul transpune parțial Regulamentul (CE) nr.1370/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23.10.2007 privind serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr.1191/69 și nr.1107/70 ale Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al UE L 315 din 03.12.2007, și transpune Secțiunea 3 din Comunicarea Comisiei 2012/C 8/02 privind aplicarea normelor UE în materie de ajutor de stat în cazul compensației acordate pentru prestarea unor servicii de interes economic general, publicată în Jurnalul Oficial al UE C 8 din 11.01.2012.

Regulamentul prevede cadrul necesar pentru evaluarea compatibilității cu mediul concurențial normal a condițiilor în care furnizorii compensează operatorii de servicii publice pentru costurile suportate și/sau acordă drepturi exclusive în schimbul îndeplinirii obligațiilor de serviciu public, atunci când impun sau contractează obligații de serviciu public.

- *Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru societățile de administrare a navelor* (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 3 din 08.09.2016, publicat în MO Nr. 2-8 din 06.01.2017)

Regulamentul transpune Comunicarea Comisiei de stabilire a unor orientări privind ajutoarele de stat pentru societățile de administrare a navelor 2009/C 132/06, publicată în Jurnalul Oficial al UE C132 din 11.06.2009.

Regulamentul stabilește cadrul necesar pentru evaluarea compatibilității cu mediul concurențial normal a condițiilor de eligibilitate a societăților de administrare a navelor pentru ajutor de stat.

- *Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru serviciile poștale* (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 3 din 08.09.2016, publicat în MO Nr. 2-8 din 06.01.2017)

Regulamentul transpune parțial prevederile Comunicării Comisiei privind aplicarea normelor de concurență în sectorul poștal și privind evaluarea anumitor

măsurile de stat cu privire la serviciile poștale (98/C 39/02), publicat în Jurnalul Oficial al UE C 039 din 06.02.1998.

Regulamentul stabilește cadrul necesar pentru evaluarea compatibilității cu mediul concurențial normal a condițiilor în care furnizorii serviciului poștal universal sunt compensați pentru costurile suportate și/sau le sunt acordate drepturi exclusive în schimbul îndeplinirii obligațiilor de servicii poștale universale.

- *Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru cultură și pentru conservarea patrimoniului* (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 3 din 08.09.2016, publicat în MO Nr. 2-8 din 06.01.2017)

Regulamentul transpune art. 107 (3) (d) din Tratatul privind Funcționarea UE, transpune art. 8 și art. 53 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17.06.2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (Text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al UE L 187 din 26.06.2014 și secțiunea 2.6. din Comunicarea Comisiei (2016/C 262/01) privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea UE, publicată în Jurnalul Oficial al UE C 262 din 19.07.2016.

Regulamentul a fost elaborat în vederea reglementării modalității de evaluare a compatibilității cu mediul concurențial normal a ajutoarelor de stat pentru cultură și pentru conservarea patrimoniului.

- *Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru infrastructurile sportive și pentru infrastructurile de agrement multifuncționale* (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 3 din 08.09.2016, publicat în MO Nr. 2-8 din 06.01.2017)

Regulamentul transpune art. 107 (3) (c) din Tratatul privind Funcționarea UE și transpune art. 2, 6, 8 și 55 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17.06.2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (Text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al UE L 187 din 26.06.2014.

Regulamentul a fost elaborat în vederea reglementării modalității de evaluare a compatibilității cu mediul concurențial normal a ajutoarelor de stat pentru infrastructurile sportive și pentru infrastructurile de agrement multifuncționale, inclusiv și a ajutoarelor de stat pentru infrastructuri care deservesc mai multe scopuri de recreare.

- *Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat acordat întreprinderilor de transport feroviar* (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 9 din 29.09.2016, publicat în MO Nr. 149-154 din 12.05.2017)

Regulamentul transpune art. 3 (3); (6) – (7) și Anexa I din Directiva 2012/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind instituirea spațiului feroviar unic european, publicată în Jurnalul Oficial al UE L 343 din 12.12.2012 și transpune Comunicarea Comisiei - Linii directoare

comunitare privind ajutoarele de stat acordate întreprinderilor feroviare, publicată în Jurnalul Oficial al UE C 184 din 22.07.2008.

Regulamentul stabilește criterii de evaluare pentru ajutorul de stat acordat întreprinderilor de transport feroviar.

În conformitate cu prevederile art. 339 și 341 din Acordul de Asociere a fost elaborat Regulamentul privind organizarea și funcționarea Sistemului informațional automatizat „Registrul ajutoarelor de stat” (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1112 din 06.10.2016). Totodată, au fost modificate 3 regulamente (aprobate prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 5 din 27.12.2016) după cum urmează:

- Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat
- Regulamentul privind ajutorul de minimis
- Regulamentul cu privire la Registrul ajutorului de stat.

Legislația UE privind ajutorul de stat este în dinamică continuă. Astfel, întru onorarea angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere, Consiliul Concurenței va întreprinde în continuare toate măsurile necesare pentru alinierea cadrului normativ național cu privire la ajutorul de stat la legislația UE în domeniul dat.

Capitolul II. ANALIZA AJUTORULUI DE STAT RAPORTAT

2.1. Caracterizare generală

Ajutorul de stat reflectat în prezentul capitol, cuprinde totalitatea măsurilor de sprijin raportate pentru anul 2016 și anume: ajutoarele existente (ajutoarele de stat care au început a fi implementate înainte de intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat) și ajutoarele de stat noi (orice ajutor de stat care nu este un ajutor existent, inclusiv modificările ajutoarelor existente).

În conformitate cu art. 342 alin. (1) din Acordul de Asociere, de la 01.01.2016, Republica Moldova urmează să prezinte un raport la fiecare doi ani, urmând metodologia și modul de prezentare ale analizei anuale a UE privind ajutoarele de stat. Cu referire la cele expuse mai sus și în conformitate cu experiența UE⁷ în partea ce ține de analiza ajutoarelor de stat, în prezentul raport ajutorul de stat acordat în baza cadrului general este examinat separat de ajutorul de stat acordat pentru SIEG și ajutorul de minimis.

Pentru a realiza o imagine cât mai cuprinzătoare privind ajutoarele de stat raportate, valoarea ajutorului de stat prezentată în tabelul nr. 1 include ajutoarele de stat acordate întreprinderilor pentru prestarea SIEG și valoarea estimată a măsurilor de sprijin acordate în baza Codului fiscal și a cadrului normativ ce vine în aplicarea acestuia.

Tabelul nr.1

***Ajutorul de stat raportat în perioada 2014-2016, inclusiv
ajutorul de stat acordat pentru prestarea SIEG***

Nr.	Indicatorii	2014*	2015*	2016	
				Raportat	Estimată (inclusiv, valoarea măsurilor de sprijin acordate sub formă de facilități fiscale)
1.	Ajutor de stat exprimat în:				
1.1.	mii lei	4 484 932	5 924 485	2 670 798	5 609 030
1.2.	mii euro**	240 737	283 468	121 125	254 378
2.	Ponderea în PIB, %	4.00	4.83	1.99	4.17
3.	Ajutorul de stat pe cap de locuitor*** - lei	1 261	1 667	752	1 579
4.	Ajutorul de stat pe cap de locuitor - euro	68	80	34	72

*datele sunt actualizate în conformitate cu informația prezentată de furnizorii de ajutor de stat

** calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa BNM (lei/euro anul 2014=18.63, anul 2015= 20.90; anul 2016= 22.05)

*** numărul locuitorilor este în conformitate cu informația plasată pe pagina web a BNS

⁷ Scoreboard- observații conceptuale și metodologice: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/scoreboard/index_en.html

Informația prezentată pentru perioada anilor 2014 și 2015 este diferită de datele pentru același an prezentată în rapoartele anterioare. Aceasta se datorează faptului că unele din datele raportate pentru perioada anilor 2014 și 2015 au fost actualizate și corectate de către furnizori. Totodată, au fost prezentate informații suplimentare de către furnizori privind măsurile noi de sprijin acordate în perioada anilor 2014-2015.

Valoarea estimată a ajutorului de stat pentru anul 2016 a fost calculată ținând cont de prevederile legislației UE în domeniu și informația prezentată pentru anii precedenți. Pentru anul 2016 Ministerul Finanțelor și autoritățile administrative din subordinea acestuia (Serviciul Vamal și Serviciul Fiscal de Stat) au prezentat informația incompletă referitor la măsurile de sprijin acordate sub formă de facilități fiscale. Ministerul Finanțelor a creat Grupul de lucru privind revizuirea facilităților fiscale și vamale și elaborarea unor mecanisme care ar permite efectuarea unei evaluări privind estimarea costurilor și impactul facilităților fiscale și vamale, din care fac parte și reprezentanții Consiliului Concurenței.

Valoarea estimativă a ajutorului de stat pentru anul 2016 a fost de 5 609 030 mii lei, ceea ce a constituit 4.17 % din PIB.

Din suma totală a ajutorului de stat raportat pentru anul 2016, respectiv 2 670 798 mii lei, valoarea ajutorului de stat autorizată de către Consiliul Concurenței a fost de 54 444 mii lei (2.04% din valoarea totală), diferența fiind reprezentată de ajutoarele existente și măsurile de sprijin aflate în examinare la Consiliul Concurenței. În acest sens se remarcă faptul că, ajutorul de stat autorizat de către Consiliul Concurenței în anul 2016 s-a micșorat esențial față de anul 2015 atât ca valoare cât și ca pondere în valoarea totală a ajutorului de stat raportat. Evoluția indicatorilor nominalizați a fost influențată inclusiv de finalizarea perioadei de acordare a măsurilor de sprijin pentru sectorul financiar.

În anul 2016 ajutorul de stat a fost acordat la 1 935 de persoane juridice și fizice care desfășoară o activitate economică.

În continuare este prezentată evoluția nivelului ajutorului de stat, în perioada 2014-2016, ținând cont de metodologia și modul de prezentare ale analizei anuale a UE privind ajutoarele de stat.

Tabelul nr.2

Ajutorul de stat raportat în perioada 2014-2016

Nr.	Indicatorii	2014*	2015*	2016
1.	Ajutor de stat raportat (exceptând SIEG, valoarea estimată a ajutorului de stat) exprimat în:			
1.1.	<i>mii lei</i>	2 914 071	4 811 600	2 463 151
1.2.	<i>mii euro**</i>	156 418	230 220	111 708
2.	Ponderea în PIB, %	2.60	3.93	1.83
3.	Ajutorul de stat (exceptând SIEG) pe cap de locuitor*** - lei	819	1 354	693
4.	Ajutorul de stat (exceptând SIEG) pe cap de locuitor - euro	44	65	31

*datele sunt actualizate în conformitate cu informația prezentată de furnizorii de ajutor de stat

** calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa BNM (lei/euro anul 2014=18.63, anul 2015= 20.90; anul 2016=22.05)

*** numărul locuitorilor este în conformitate cu informația plasată pe pagina web a BNS

Valoarea ajutorului de stat raportat pentru anul 2016 s-a micșorat semnificativ față de anul 2015 și anume cu 2 348 449 mii lei. Totodată, valoarea ajutorului de stat s-a micșorat cu 15.47% în anul 2016 în raport cu anul 2014. Această micșorare s-a datorat în mare parte finalizării perioadei de acordare a unor măsuri de sprijin raportate în anul precedent (inclusiv, ajutorului de stat acordat în sectorul financiar), dar și prezentării informații incomplete privind ajutoarele de stat acordate în baza Codului fiscal și a cadrului normativ ce vine în aplicarea acestuia.

Potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1112 din 06.10.2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat, furnizorii de ajutor de stat urmau să prezinte separat valoarea măsurilor de sprijin acordate din resursele de stat și din fondurile externe. În conformitate cu practica UE în domeniul ajutorului de stat, resursele acordate de către UE, de Banca Europeană de Investiții, de Fondul European de Investiții sau de instituții financiare internaționale sunt considerate resurse de stat în cazul în care autoritățile naționale au putere discreționară în ceea ce privește utilizarea resurselor respective (în special selecția beneficiarilor). În anul 2016, ajutorul de stat acordat din fonduri externe a constituit circa 0,12% din valoarea ajutorului de stat raportat.

În anul 2016, ponderea ajutorului de stat raportat în PIB în Republica Moldova a constituit 1.83%. Acest indicator s-a micșorat cu 2.10 p. p. față de anul 2015 și cu 0.77 p. p. în raport cu anul 2014. Aceasta a fost determinată inclusiv de micșorarea semnificativă a valorii ajutorului de stat raportat față de anii precedenți și de majorarea valorii PIB.

Exprimat în euro, valoarea ajutorului de stat raportat a înregistrat o tendință de diminuare pe parcursul perioadei 2014-2016. În acest sens se precizează faptul că, în anul 2016 valoarea ajutorului de stat s-a micșorat cu 51.48% față de anul 2015 și cu 28.58% față de anul 2014. Această tendință a fost determinată, inclusiv de variația cursului valutar.

În anul de raportare s-a micșorat și ajutorul de stat pe cap de locuitor, acesta a diminuat cu 48.78% în anul 2016 în raport cu anul 2015 și cu 15.37% față de anul 2014.

Potrivit recomandărilor Consiliului European (prin Strategia de la Lisabona) este necesar de a reduce nivelul general al ajutoarelor de stat, astfel încât acest indicator să constituie mai puțin de 1% în PIB, fără a compromite scopul măsurilor de sprijin și anume corectarea eșecurilor pieței. În vederea preluării bunelor practici internaționale este necesar de a micșora ponderea ajutorului de stat în PIB. Astfel, valoarea ajutorului de stat la nivelul UE a fost de 0.67% din PIB în anul 2016.⁸ Aceasta constituie unul din obiectivele specifice a Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017–2020 (aprobat prin Legea nr. 169 din 20.07.2017, publicat în MO nr. 301 -315/533 din 18.08.2017).

Ajutoarele de stat pot fi clasificate după mai multe criterii, precum:

- *modalitatea de acordare* – ajutor individual, schemă de ajutor de stat;

⁸ Pagina oficială a Comisiei Europene:

http://ec.europa.eu/eurostat/tgm_comp/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=comp_sa_02&plugin=1

- *forma acordării* – ajutor de stat direct (subvenții, granturi, etc.), ajutor de stat indirect (anularea de datorii, împrumuturi cu dobânzi preferențiale, acordarea de garanții în condiții preferențiale, etc.);
- *obiectivele urmărite* – ajutoare de stat pentru obiective orizontale, ajutoare de stat pentru obiective sectoriale, ajutoare regionale, etc.;
- *furnizorii care au acordat ajutoarele de stat* – APC, APL, persoane juridice care administrează direct sau indirect resursele statului sau ale unităților administrativ-teritoriale.

O prezentare mai detaliată a ajutoarelor de stat acordate conform clasificării menționate este expusă în continuare.

2.2. Modalitățile de acordare a ajutorului de stat

Întreprinderile din Republica Moldova pot beneficia de măsuri de sprijin fie ca ajutoare individuale, fie prin intermediul unor scheme de ajutor de stat.

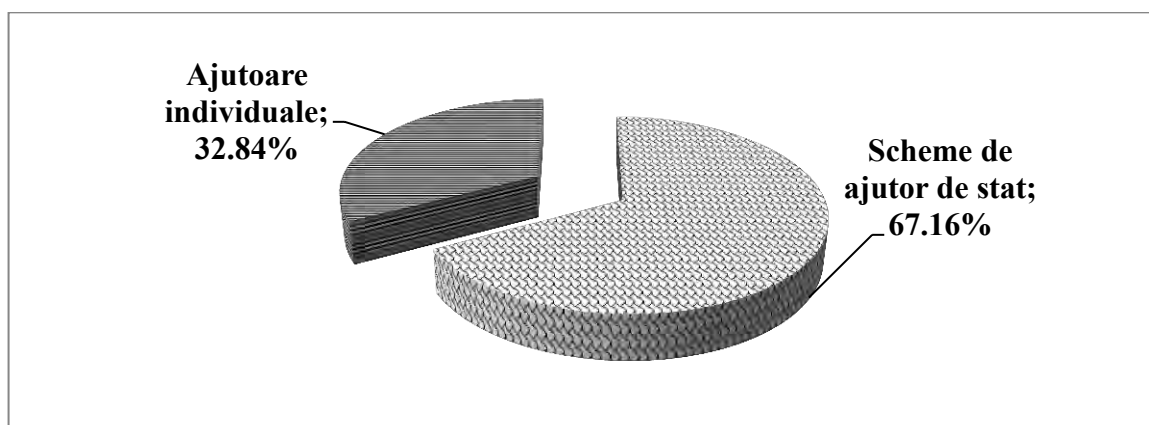
Schema de ajutor de stat, în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat, este orice act în baza căruia pot fi acordate ajutoare de stat beneficiarilor definiți în cuprinsul actului într-un mod general și abstract, fără a fi necesare măsuri suplimentare de punere în aplicare, sau orice act în baza căruia ajutoarele care nu sunt legate de un proiect specific pot fi acordate unuia sau mai multor beneficiari pentru o perioadă nedeterminată de timp și/sau într-un quantum nedeterminat.

Ajutorul individual este ajutorul de stat care nu este acordat în baza unei scheme de ajutor de stat, sau este acordat în baza unei scheme care trebuie notificată în mod individual.

Pentru anul 2016, furnizorii de ajutor de stat au raportat 67 de măsuri de sprijin acordate în baza cadrului general (exceptând SIEG). Potrivit figurii nr. 1 privind structura măsurilor administrate de către furnizori în anul 2016, raportat la modalități de acordare a ajutoarelor de stat, se constată că furnizorii au ales implementarea schemelor de ajutor de stat, acestea fiind 67.16 % din numărul total de măsuri raportate.

Figura nr.1

Structura măsurilor de ajutor de stat implementate în anul 2016 ca ajutoare individuale sau scheme de ajutor de stat

În anul 2016 s-a modificat structura măsurilor de sprijin raportat la modalități de acordare a ajutoarelor de stat față de anii precedenți. Această modificare a fost determinată inclusiv de excluderea măsurilor de sprijin acordate pentru prestarea SIEG, cea mai mare pondere din aceste fiind acordate ca ajutoare individuale.

Din punct de vedere valoric, de asemenea, au fost raportate mai multe ajutoare de stat prin intermediul schemelor. O situație comparativă a acestor modalități de acordare, ținând cont de cuantumul ajutoarelor de stat acordate prin intermediul schemelor sau ca ajutoare individuale, este prezentată în tabelul nr. 3.

Tabelul nr.3

***Valoarea și structura ajutoarelor de stat
în dependență de modalitățile de acordare în perioada 2014-2016***

Nr.	Tipul ajutorului de stat	2014		2015		2016	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
Ajutorul de stat (exceptând SIEG)							
1.	Scheme de ajutor de stat	2 609 103	89.53	3 957 985	82.26	2 435 622	98.88
2.	Ajutoare individuale	304 968	10.47	853 615	17.74	27 529	1.12
	TOTAL	2 914 071	100	4 811 600	100	2 463 151	100
Ajutorul de stat (inclusiv SIEG)							
1.	Scheme de ajutor de stat	3 946 684	88.00	4 723 961	79.74	2 461 471	92.16
2.	Ajutoare individuale	538 248	12.00	1 200 524	20.26	209 327	7.84
	TOTAL	4 484 932	100	5 924 485	100	2 670 798	100

Potrivit datelor prezentate în tabelul nr. 3 se observă că s-a majorat semnificativ ponderea ajutoarelor de stat acordate prin intermediul schemelor și anume cu 16.62 p.p. față de anul 2015 și cu 9.35 p.p. în raport cu anul 2014. Aceasta a fost determinată inclusiv de finalizarea perioadei de acordare a ajutorului de stat acordat în sectorul financiar.

Experiența UE arată că ajutoarele de stat acordate prin scheme sunt, de regulă, mai puțin nocive pentru mediul concurențial. Acordarea măsurilor de sprijin, preponderent prin intermediul schemelor de ajutor de stat, sporește gradul de accesibilitate al măsurilor de sprijin, astfel înregistrând o creștere a numărului de operatori economici eligibili și creând premisele necesare pentru o dezvoltare social-economică durabilă.

În această ordine de idei, întru eficientizarea acordării ajutorului de stat și aplicarea bunelor practici internaționale în domeniul ajutorului de stat, este necesar de a continua implementarea măsurilor de sprijin prin intermediul schemelor de ajutor de stat.

2.3. Formele de acordare a ajutorului de stat

Pentru a acorda ajutoare de stat, furnizorii pot utiliza diverse modalități de sprijinire a beneficiarilor. În funcție de politica publică într-un anumit domeniu și de specificul întreprinderilor care vor fi sprijinite, furnizorul alege o formă de acordare a ajutorului de stat, care oferă cea mai bună posibilitate de îndeplinire a obiectivului propus.

Ajutorul de stat poate fi exprimat prin transmiterea de bunuri publice, inclusiv sub formă de mijloace financiare, către un beneficiar sau prin renunțarea furnizorului la anumite venituri viitoare, certe sau posibile pe care le-ar obține de la un beneficiar. Noțiunea de ajutor de stat este o noțiune obiectivă care nu ține cont de forma de acordare, dar de efectele acesteia asupra economiei naționale.

Furnizorii de ajutor de stat au oferit măsuri de sprijin întreprinderilor care activează pe teritoriul Republicii Moldova, sub forma:

- 1) renunțării la veniturile bugetare,
- 2) cheltuielilor bugetare.

În anul 2016, valoarea ajutorului de stat raportat sub formă de renunțări la veniturile bugetare a constituit 87.91% din valoarea totală a ajutorului de stat raportată.

Valoarea ajutoarelor de stat raportate sub formă de cheltuieli bugetare a fost cu mult mai mică în raport cu cea de la renunțări la venituri bugetare. În anul de raportare, valoare indicatorului nominalizat a fost de 12.09% din valoarea totală a ajutorului de stat raportat, menținându-se tendința din anii anteriori. Valoarea ajutorului de stat raportat sub formă de cheltuieli bugetare s-a micșorat semnificativ în anul 2016 comparativ cu anii 2015 și 2014. Se remarcă faptul că, valoarea indicatorului menționat în anul 2016 s-a micșorat cu 43.26% față de anul 2015 și cu 61.74% față de anul 2014. Această diminuare a fost influențată, inclusiv, de micșorarea în anul 2016 a ajutoarelor de stat acordate sub formă de subvenții și/sau subsidii.

Valoarea ajutorului de stat din perspectiva cheltuielilor și renunțărilor bugetare înregistrate în perioada 2014-2016, este prezentată în tabelul nr.4.

Tabelul nr.4

Valoarea și structura ajutorului de stat raportat, din perspectiva cheltuielilor/renunțărilor bugetare înregistrate în perioada 2014-2016

Nr.	Categoria	2014		2015		2016	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
Ajutorul de stat (exceptând SIEG)							
1.	Renunțare la venituri bugetare	2 136 041	73.30	4 286 905	89.10	2 165 443	87.91
2.	Cheltuieli bugetare	778 030	26.70	524 695	10.90	297 708	12.09
	TOTAL	2 914 071	100	4 811 600	100	2 463 151	100

Nr.	Categoria	2014		2015		2016	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
Ajutorul de stat (inclusiv SIEG)							
1.	Renunțare la venituri bugetare	3 574 728	79.71	5 259 879	88.78	2 330 898	87.27
2.	Cheltuieli bugetare	910 204	20.29	664 606	11.22	339 899	12.73
	TOTAL	4 484 932	100	5 924 485	100	2 670 798	100

Tendința de majorarea a ajutoarelor de stat acordate sub forma unor renunțări la veniturile bugetare în anul 2016 a fost determinată inclusiv de forma acordării ajutorului de stat de către furnizori.

În conformitate cu art.6 alin.(2) din Legea cu privire la ajutorul de stat, ajutorul de stat poate fi acordat sub formă de:

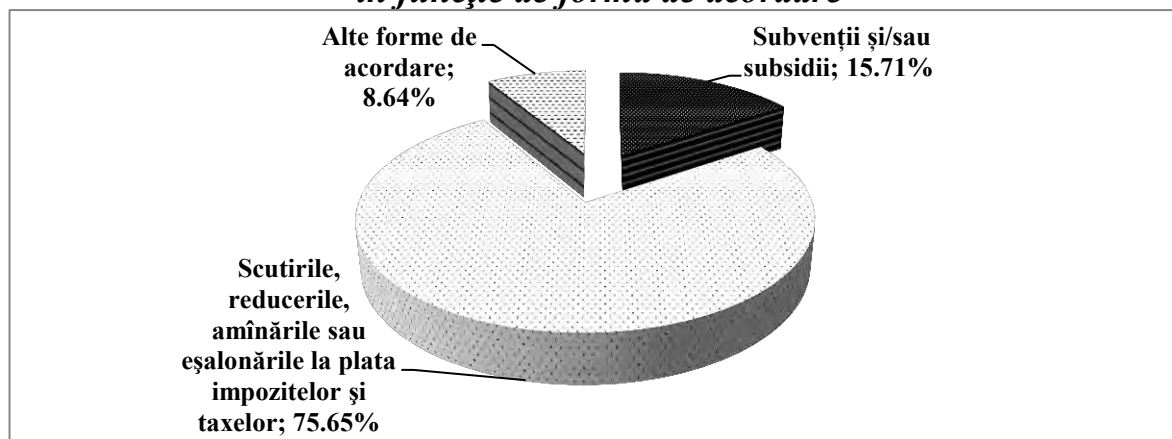
- subvenții și/sau subsidii;
- anulare sau preluare de datorii;
- scutiri, reduceri, amânări sau eşalonări la plata impozitelor și taxelor;
- acordare a unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale;
- acordare de garanții în condiții preferențiale;
- investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent;
- reduceri la preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței.

Cea mai mare pondere din ajutorul de stat raportat pentru perioada 2014- 2016 a fost acordat sub formă de scutiri, reduceri, amânări sau eşalonări la plata impozitelor și taxelor, alcătuind 75.65 % din valoarea totală a ajutorului de stat raportat. Deși, în anul 2016 s-a înregistrat modificări în valoarea ajutorului de stat raportat sub diverse forme, structura acestuia a continuat să rămână aceeași ca și în anii precedenți.

În figura nr.2 este prezentată structura ajutorului de stat raportat în perioada 2014-2016, în dependență de forma de acordare.

Figura nr.2

**Structura ajutorului de stat raportat în perioada 2014-2016,
în funcție de forma de acordare**

Valoarea anuală a ajutoarelor de stat, în funcție de forma prin care întreprinderile au beneficiat de aceste măsuri de sprijin, este prezentată în tabelul nr.5.

Tabelul nr.5

Valoarea și structura ajutorului de stat raportat în funcție de forma de acordare, în perioada 2014-2016

Nr.	Forma de acordare	2014		2015		2016	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Subvenții și/sau subsidii	778 030	26.70	524 695	10.90	297 708	12.09
2.	Anulare sau preluare de datorii	0	0	0	0	0	0
3.	Scutiri, reduceri, amânări sau eşalonări la plata impozitelor și taxelor	2 053 516	70.47	3 500 748	72.76	2 153 132	87.41
4.	Acordare a unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	61 338	2.10	755 051	15.69	881	0.04
5.	Acordare de garanții în condiții preferențiale	5 191	0.18	6 568	0.14	6 656	0.27
6.	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	0	0	0	0	0	0
7.	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	15 996	0.55	24 539	0.51	4 774	0.19
	TOTAL	2 914 071	100	4 811 600	100	2 463 151	100

În anul 2016, valoarea ajutorului de stat raportat sub formă de subvenții și/sau subsidii a diminuat semnificativ comparativ cu anii precedenți și anume cu 43.26% față de anul 2015 și cu 61.74% în raport cu anul 2014. Aceasta a fost determinată, inclusiv de finalizarea perioadei de acordare a unor măsuri de sprijin.

Ponderea ajutoarelor de stat raportate sub formă de subvenții și/sau subsidii s-a majorat cu 1.18 p.p. în anul cu 2016 față de anul 2015, dar s-a micșorat cu 14.61 p.p. în raport cu anul 2014. Cea mai mare pondere a ajutorului de stat sub formă de subvenții și/sau subsidii a fost oferit, în anul 2016, pentru promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural.

În anul 2016, valoarea ajutorului de stat raportat sub forma de scutiri, reduceri, amânări sau eşalonări la plata impozitelor și taxelor s-a micșorat cu 38.50% față de anul 2015 și s-a majorat cu 4.85% în raport cu anul 2014. Tendința de micșorare a valorii indicatorului nominalizat în anul 2016 față de anul 2015 a fost determinată inclusiv de prezentarea incompletă a informației privind ajutoarele

de stat acordate în baza Codului fiscal și a cadrului normativ ce vine în aplicarea acestuia.

Ponderea ajutorului de stat raportat sub forma nominalizată s-a majorat în anul 2016 față de anii 2014 și 2015, aceasta fiind determinată de micșorarea semnificativă a valorii măsurilor de sprijin acordate sub alte forme. Cea mai mare pondere a ajutoarelor de stat sub formă de scutiri, reduceri, amânări sau eşalonări la plata impozitelor și taxelor, acordate în baza Codului Fiscal și a Legii nr.1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal, au continuat a fi calificate de către furnizori ca ajutoare de stat pentru dezvoltare regională. Măsurile date de sprijin constituie ajutoare existente și prin urmare acestea nu au fost notificate la Consiliul Concurenței și nu au fost examinate prin prisma prevederilor Legii cu privire la ajutorul de stat.

Valoarea ajutorului de stat raportat sub forma unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale s-a micșorat semnificativ în anul 2016 în raport cu anii precedenți. Micșorarea valorii ajutorului de stat raportat sub forma unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale a fost determinată inclusiv de finalizarea perioadei de acordare a ajutorului de stat în sectorul financiar și aplicarea metodologiei și modului de prezentare a analizei anuale a UE privind ajutoarele de stat.

Ponderea ajutorului de stat sub formă de împrumuturi cu dobânzi preferențiale în valoarea totală a ajutorului de stat raportat pentru anul 2016 s-a micșorat față de anul 2015 și anul 2014. În anul 2016, cea mai mare parte a ajutorului de stat acordat sub forma nominalizată a fost pentru susținerea IMM.

Valoarea ajutorului de stat raportat sub formă de garanții în condiții preferențiale s-a majorat în anul 2016 cu 1.34% față de anul 2015 și cu 28.22% în raport cu anul 2014. Totodată, în anul de raportare s-a majorat ponderea ajutorului de stat acordată sub forma nominalizată. Cea mai mare cotă din valoarea ajutorului de stat raportat sub formă de garanții în condiții preferențiale a fost pentru dezvoltare regională.

Valoarea ajutorului de stat raportat sub formă de reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate (inclusiv transmiterea cu titlul gratuit) a înregistrat o tendință descendentă. În anul 2016, valoarea indicatorului menționat s-a micșorat cu 80.55% față de anul 2015 și cu 70.16% în raport cu anul 2014. Ponderea ajutorului de stat raportat sub forma analizată, de asemenea, s-a micșorat în perioada analizată. Aceasta a fost determinată inclusiv de finalizarea perioadei de acordare a unor măsuri de sprijin raportate pentru anii precedenți. Cea mai mare pondere a ajutorului de stat sub formă de reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate (inclusiv transmiterea cu titlul gratuit) a fost acordată pentru dezvoltare regională.

Cât privește ajutorul de stat acordat sub formă de investiții ale furnizorului (dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent), acesta a fost acordată beneficiarilor care prestează SIEG.

Date privind valoarea ajutoarelor de stat raportate pe forme și obiective de acordare pot fi găsite în Anexa III.

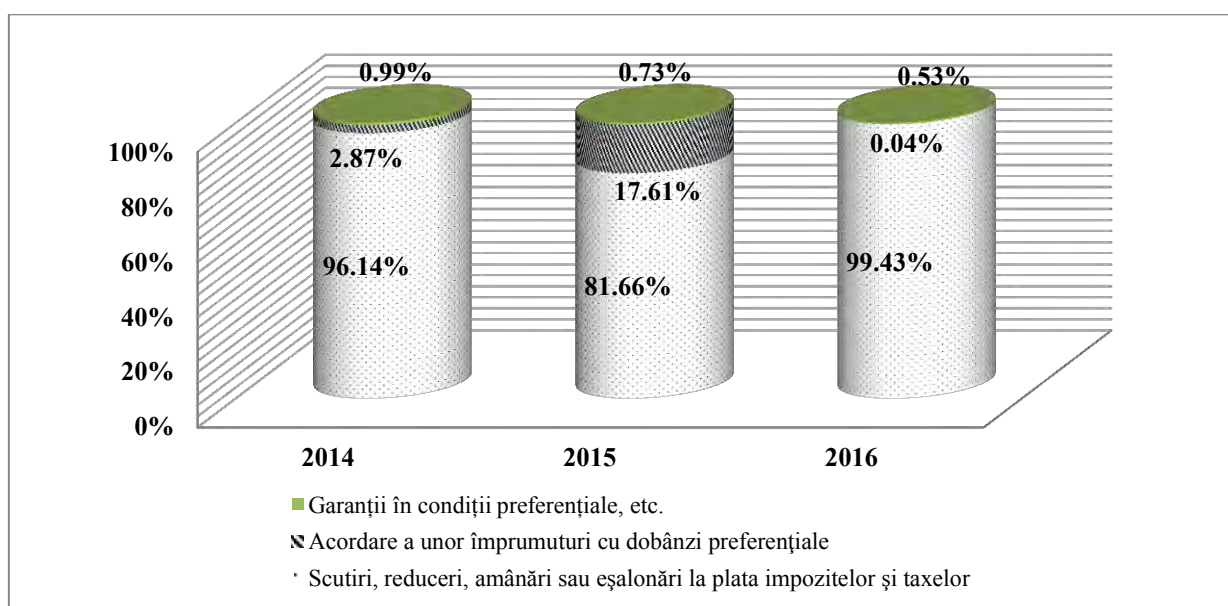
Ponderea semnificativă a ajutorului de stat de natura renunțării la venituri bugetare, înregistrată în anul 2016, s-a datorat în special valorii ridicate a ajutoarelor de stat raportate sub forma scutirilor, reducerilor, amânărilor sau eşalonărilor la plata impozitelor și taxelor generale de stat.

Ponderea valorii ajutorului de stat sub formă de scutiri, reduceri, amânări sau eşalonări la plata impozitelor și taxelor s-a majorat de la 96.14% din valoarea ajutorului de stat de natura renunțării la venituri bugetare raportat pentru anul 2014 până la 99.43% din valoarea totală a indicatorului nominalizat în anul 2016. Totodată, ponderea ajutorului de stat raportat sub formă de împrumuturi cu dobânzi preferențiale s-a micșorat semnificativ de la 17.61% în anul 2015 până la 0.04% în anul 2016, ca urmare a finalizării perioadei de acordare a ajutorului de stat în sectorul financiar.

Structura ajutorului de stat de natura renunțării la venituri din partea statului, conform formelor de acordare, este prezentat în figura nr.3.

Figura nr.3

***Structura ajutorului de stat de natura renunțării la venituri,
raportat pentru perioada 2014-2016***

După cum s-a specificat, ajutoarele de stat de natura cheltuielilor bugetare au constituit 12.09% din valoarea ajutorului de stat, fiind reprezentate total de valoarea ajutoarelor de stat acordată sub formă de subvenții și/sau subsidii.

Se remarcă faptul că, experiența țărilor membre UE atestă că ajutorul de stat de natura renunțării la venituri bugetare (scutiri și reduceri de la plata taxelor și impozitelor, anulare a penalităților și majorărilor de întârziere la plata obligațiilor către stat etc.) sunt, de regulă, mai nocive pentru economia de piață decât cele sub forma cheltuielilor bugetare (subvenții, subsidii, etc.). Ajutoarele de stat din categoriile cheltuielilor bugetare (subsidii, subvenții, etc.) sunt considerate mai puțin dăunătoare pentru concurență și totodată, mai transparente și mai simplu de cuantificat în cazul schemelor de ajutor de stat sau ajutoarelor individuale.

În anul 2016, ponderea ajutoarelor de stat acordate la nivelul UE sub formă de facilități fiscale a constituit 30.8% din total⁹.

Cu referire la cele expuse și întru preluarea celor mai bune practici internaționale în domeniul ajutorului de stat este necesar redistribuirea modalităților de acordare a ajutorului de stat și anume prin micșorarea treptată a valorii ajutoarelor de stat acordate sub formă de renunțări la venituri bugetare și majorarea celor acordate sub formă de cheltuieli bugetare, considerate mai transparente, mai ușor de cuantificat și mai puțin dăunătoare pentru mediul concurențial.

2.4. Obiectivele acordării ajutorului de stat

În conformitate cu Legea cu privire la ajutorul de stat, cu excepția derogărilor stabilite în art.4 și art.5, acordarea ajutorului de stat este considerată incompatibilă cu mediul concurențial normal.

Categoriile de ajutor de stat, care potrivit art.5 alin.(1) din Legea cu privire la ajutorul de stat, pot fi considerate compatibile cu mediul concurențial sunt: ajutorul destinat să remedieze o perturbare gravă a economiei; ajutorul pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă; ajutorul acordat pentru susținerea IMM; ajutorul pentru cercetare, dezvoltare și inovare; ajutorul destinat protecției mediului înconjurător; ajutorul acordat beneficiarilor ce prestează SIEG; ajutorul acordat pentru salvarea beneficiarilor aflați în dificultate; ajutorul pentru înființarea de întreprinderi de către femeile antreprenor; ajutorul sectorial, în funcție de sectoarele de activitate ale economiei naționale; ajutorul pentru dezvoltarea regională.

Evaluarea compatibilității ajutoarelor de stat cu un mediu concurențial normal se face în funcție de obiectivul principal stabilit la alocarea acestora.

În prezentul raport sunt analizate ajutoarele de stat pe următoarele categorii, în funcție de obiectivul principal la acordare:

- 1. Ajutoare de stat pentru obiective orizontale** se referă la ajutoarele de stat acordate persoanelor juridice și fizice care desfășoară activitate economică, indiferent de domeniu de activitate al acestuia, pentru realizarea în bune condiții a unor acțiuni, cum ar fi: promovarea investițiilor, IMM pentru consultanță și participarea lor la târguri, instruirea angajaților, crearea de noi locuri de muncă, cercetare-dezvoltare și inovare, protecția mediului și alte obiective.
- 2. Ajutoare de stat pentru obiective sectoriale** se referă la ajutoarele de stat destinate unui anumit domeniu de activitate economic, spre exemplu: dezvoltarea rapidă a rețelelor de comunicații electronice în bandă largă, serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători, pentru întreprinderile feroviare, sectorul financiar, etc..

⁹ Pagina oficială a Comisiei Eusopene:

http://ec.europa.eu/eurostat/tgm_comp/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=comp_ai_sa_02&language=en

3. **Ajutoare pentru dezvoltare regională** sunt destinate pentru susținerea dezvoltării regionale prin sprijinirea investițiilor și a creării de noi locuri de muncă, prin extinderea și diversificarea activităților economice ale întreprinderilor situate în regiunile slab dezvoltate și prin încurajarea întreprinderilor să înființeze noi unități în aceste regiuni. Ajutorul de stat regional cuprinde ajutorul pentru investiții acordat întreprinderilor mari, mici și mijlocii, ajutoarelor regionale pentru întreprinderile mici nou-create cât și, în anumite circumstanțe excepționale, ajutoarele pentru operare.
4. **Ajutor de stat acordat beneficiarilor pentru prestarea SIEG** este ajutorul de stat sub forma compensațiilor acordate beneficiarilor cărora le-a fost încredințată prestarea unor SIEG.
5. **Ajutoare de stat pentru alte obiective:** ajutoarele cu caracter social acordate consumatorilor individuali, cu condiția ca acestea să fie acordate fără vreo discriminare determinată de originea produselor sau a serviciilor, ajutoarele destinate remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale și altele.

Valoarea ajutorului de stat raportat pe obiective este prezentat sintetic în tabelul nr.6.

Tabelul nr.6

***Valoarea și structura ajutorului de stat raportat pe obiective,
în perioada 2014-2016***

Nr.	Obiectivul	2014		2015		2016	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Obiective orizontale	354 105	12.15	362 206	7.53	109 463	4.44
1.1.	Cercetare-dezvoltare și inovare	252 488	8.66	284 791	5.92	49 599	2.01
1.2.	Protecția mediului	23 211	0.80	42 097	0.87	20 937	0.85
1.3.	Pentru susținerea IMM	59 362	2.04	10 788	0.22	9 844	0.40
1.4.	Ajutor pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă	19 043	0.65	24 530	0.51	28 961	1.18
1.5.	Ajutor pentru salvare	0	0	0	0	123	0.00
2.	Ajutor sectorial, în funcție de sectoarele de activitate ale economiei naționale	680 562	23.35	2 018 470	41.95	136 504	5.54
2.1.	Auto	0	0	367 249	7.63	0	0
2.2.	Transport feroviar	0	0	0	0	0	0
2.3.	Transport aerian	21 542	0.74	226	0	0	0
2.4.	Servicii financiare	53 969	1.85	733 900	15.25	0	0

Nr.	Obiectivul	2014		2015		2016	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
2.5.	Alte obiective sectoriale	605 052	20.76	917 095	19.06	136 504	5.54
3.	Ajutor de stat pentru dezvoltare regională	1 719 429	59.00	2 267 154	47.12	2 056 638	83.50
4.	Ajutoare cu caracter social acordate consumatorilor individuali, cu condiția ca acestea să fie acordate fără vreo discriminare determinată de originea produselor sau a serviciilor	40 957	1.41	51 146	1.06	0	0
5.	Promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural	105 958	3.64	112 624	2.34	122 059	4.96
6.	Ajutoare destinate remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale	13 060	0.45	0	0	38 487	1.56
7.	Valoarea ajutorului de stat (exceptând SIEG)	2 914 071	100	4 811 600	100	2 463 151	100
8.	SIEG	1 570 861	35.03*	1 112 884	18.78*	207 647	7.77*
9.	Valoarea ajutorului de stat (inclusiv SIEG)	4 484 932	100	5 924 485	100	2 670 798	100

*Pondere a ajutorului de stat pentru SIEG în total ajutor de stat, inclusiv ajutor de stat acordat pentru prestarea SIEG

Cea mai mare pondere a ajutorului de stat raportat în anul 2016 a fost pentru dezvoltare regională. Aceasta a constituit 83.50% din valoarea ajutorului de stat raportat, fiind în creștere cu 36.38 p.p. față de anul 2015 și cu 24.50 p.p. față de anul 2014. Această majorare s-a datorat, inclusiv micșorării semnificative a valorii și ponderii ajutorului de stat acordat pentru obiective sectoriale.

Valoarea ajutoarelor de stat pentru dezvoltare regională a diminuat cu 9.29% în anul 2016 față de anul 2015, dar s-a majorat cu 19.61% în raport cu anul 2014. Majorarea valorii ajutorului de stat pentru dezvoltare regională în anul 2016 s-a datorat, inclusiv creșterii valorii unor măsuri de sprijin acordate de către furnizori în anul de raportare comparativ cu anul 2014.

Ajutoarele de stat acordate pentru obiective orizontale a diminuat cu circa 70% în anul 2016 în raport cu anii precedenți. Aceasta a fost determinată, inclusiv de micșorarea valorii ajutorului de stat acordat pentru cercetare-dezvoltare și

inovare. Totodată, s-a micșorat și ponderea ajutoarelor de stat acordate pentru obiective orizontale de la 12.15% în anul 2014 până la 4.44% în anul 2016.

O diminuare semnificativă au înregistrat ajutoarele de stat raportate pentru obiective sectoriale. Această diminuare a fost determinată, inclusiv, de finalizarea perioadei de acordare a ajutorului de stat oferit în sectorul financiar.

Ponderea ajutorului de stat pentru obiective sectoriale a diminuat în anul 2016 în raport cu anii precedenți și anume cu 36.41 p.p. față de anul 2015 și cu 17.81 p.p. în raport cu anul 2014.

Ajutoarele de stat raportate pe alte obiective au cuprins ajutoarele destinate remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale și alte ajutoare, acestea constituind mai puțin de 7% din valoarea totală a ajutorului de stat raportat.

În limita informației prezentate de către furnizori, cea mai mare pondere a ajutorului de stat a fost orientată către IMM, aceasta a constituit mai mult de 50% din valoarea totală a ajutorului de stat raportat.

Cu referire la cele expuse mai sus, se constată faptul că în anul 2016, s-a micșorat semnificativ valoarea ajutorului de stat acordat pentru obiective sectoriale. Această tendință este în corespundere cu bunele practici internaționale în domeniul ajutorului de stat. Potrivit experienței internaționale în domeniul ajutorului de stat, de regulă, ajutoarele de stat orizontale și pentru dezvoltare regională au un impact mai puțin nociv asupra mediului concurențial și din aceste considerente sunt mai acceptate în comparație cu ajutoarele de stat sectoriale. Prin urmare, politica statului în domeniul acordării ajutorului de stat trebuie să fie orientată spre diminuarea ajutoarelor de stat pe obiective sectoriale și direcționarea ajutorului de stat către obiective orizontale și regionale, care au un impact mai puțin nociv asupra mediului concurențial și din aceste considerente sunt mai acceptate în comparație cu ajutoarele de stat sectoriale.

O analiză mai detaliată referitor la ajutoarele de stat raportat pe obiective este prezentată în continuare.

Obiective orizontale

Structura valorii ajutorului de stat pe obiective orizontale a variat în perioada anilor 2014-2016. Din datele prezentate în tabelul nr.7 rezultă că în anul 2016 cea mai mare pondere din valoarea ajutoarelor de stat acordate pe obiective orizontale au deținut ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare, fiind 45.31% din valoarea raportată. Totodată, valoarea indicatorului nominalizat a diminuat comparativ cu anii precedenți și anume cu 33.32 p.p. față de anul 2015 și cu 25.99 p.p. în raport cu anul 2014. Această diminuare a fost determinată inclusiv, de micșorarea valorii ajutoarelor de stat raportate pentru cercetare, dezvoltare și inovare raportat pentru anul 2016.

Valoarea ajutorului de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare s-a micșorat cu 82.58 % în anul 2016 în raport cu anul 2015 și cu 80.36% față de anul 2014. Diminuarea valorii ajutorului de stat raportat pentru cercetare, dezvoltare și inovare

a fost determinată, inclusiv de micșorarea semnificativă a valorii măsurii de sprijin raportate de către Academia de Științe a Moldovei.

Tabelul nr. 7

***Valoarea și structura ajutorului de stat pe obiective orizontale,
în perioada 2014-2016***

Nr.	Obiectivul orizontal	2014		2015		2016	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1	Pentru susținerea ÎMM	59 362	16.76	10 788	2.98	9 844	8.99
2	Cercetare, dezvoltare și inovare	252 488	71.30	284 791	78.63	49 599	45.31
3	Protecția mediului	23 211	6.55	42 097	11.62	20 937	19.13
4	Ajutor pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă	19 043	5.38	24 530	6.77	28 961	26.46
5.	Ajutor pentru salvare	0	0	0	0	123	0
	TOTAL	354 105	100	362 206	100	109 463	100

Ajutoarele de stat pentru susținerea ÎMM s-au micșorat de la 59 362 mii lei în anul 2014 până la 9 844 mii lei în anul 2016. Totodată, în perioada dată a diminuat ponderea ajutorului de stat pentru susținerea ÎMM cu 7.77 p. p. în anul 2014, dar s-a majorat cu 6.01 p.p. comparativ cu anul 2015.

Diminuarea valorii ajutorului de stat pentru susținerea ÎMM a fost determinată inclusiv de valoarea mai mică a măsurilor de sprijin raportate. Circa 56% din ajutorul de stat oferit pentru susținerea ÎMM a fost acordat sub formă de subvenții și/sau subsidii.

Valoarea ajutorului de stat pentru protecția mediului a diminuat în anul 2016 cu 50.26% față de anul 2015 și cu 9.80% în raport cu anul 2014. Această micșorare a fost determinată și de finalizarea perioadei de acordare a unor măsuri de sprijin. Cât privește ponderea ajutoarelor de stat acordate pentru protecția mediului, aceasta a înregistrat o creștere în anul 2016 față de anii precedenți. Aceasta s-a majorat cu 7.51 p.p. față de anul 2015 și cu 12.58 p.p. comparativ cu anul 2014.

Ajutorul de stat pentru protecția mediului a fost raportat în anul 2016 sub formă de subvenții și/sau subsidii. În anul 2016 Fondul pentru Eficiență Energetică a notificat la Consiliul Concurenței măsurile de sprijin acordate în baza Apelului de Propuneri de Proiect nr.3 în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă adresat solicitanților de finanțare din sectorul public. În urma examinării măsurilor de sprijin notificate, Consiliul Concurenței a constatat că măsurile de sprijin notificate constituie ajutor de stat, în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat, în cazul beneficiarilor ce desfășoară o activitate economică (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-09 din 15.03.2016*).

În perioada anilor 2014-2016, s-a majorat valoarea și ponderea ajutorului de stat acordată pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă. Această majorare a fost determinată de creșterea valorii măsurilor de sprijin raportate de către furnizori. Se precizează că, măsurile de sprijin raportate sunt

ajutoare existente și prin urmare nu au fost autorizate de către Consiliul Concurenței.

În concluzie, se constată că cea mai mare pondere a ajutorului de stat pe obiective orizontale a fost acordată pentru cercetare, dezvoltare și inovare.

Obiective sectoriale

În anul 2016, ajutoarele de stat pentru obiective sectoriale au diminuat semnificativ în raport cu anii precedenți. Această tendință de micșorare a valorii ajutoarelor de stat pentru obiective sectoriale a fost determinată de finalizarea perioadei de acordare a ajutorului de stat pentru sectorul financiar.

Cea mai mare pondere a ajutorului de stat pentru obiective sectoriale au fost acordate pentru stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare, fiind circa 71% din valoarea raportată. Totodată, au fost raportate ajutoare de stat și pentru alte sectoare ale economiei naționale, precum: farmaceutic, sport, etc.

În anul 2016, cele mai multe ajutoare de stat pe obiective sectoriale au fost raportate sub formă de subvenții și/sau subsidii, acestea constituind 71.46% din valoarea totală. Modificarea structurii valorii ajutorului de stat pentru obiective sectoriale conform formei de acordare față de anii precedenți, a fost determinată inclusiv de prezentarea incompletă a informației privind măsurile de sprijin acordate în baza Codului fiscal și a cadrului normativ ce vine în aplicarea acestuia.

O pondere semnificativă în valoarea ajutorului de stat pe obiective sectoriale reprezintă ajutoarele existente. Ținând cont de faptul că unele din aceste măsuri de sprijin au fost implementate prin intermediul schemelor de ajutor de stat, acestea urmează a fi aliniate la acquis-ul UE în domeniul ajutorului de stat în conformitate cu angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere de către Republica Moldova.

Ajutoare de stat pentru dezvoltare regională

Potrivit Hărții ajutoarelor regionale a Republicii Moldova, toate regiunile de dezvoltare din țară sunt eligibile pentru acordarea ajutoarelor de stat pe obiectivul analizat, cu o intensitate maximă admisibilă de 50%. În conformitate cu practica UE în domeniu, aceasta este determinată de dezvoltarea economică a regiunii, densitatea populației, nivelul șomajului în regiunile în cauză și de alți indicatori. Potrivit normelor UE, întreg teritoriul al Republicii Moldova este considerat regiune defavorizată.

În anul 2016, ponderea valorii ajutorului de stat pentru dezvoltare regională a fost de 83.50% din valoarea totală a ajutorului de stat raportat (potrivit tabelului nr. 6). Cea mai mare pondere din măsurile de ajutor de stat pentru dezvoltare regională au fost puse în aplicare până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat. Cât privește ajutoarele noi acordate, acestea au constituit 4 767 mii lei, fiind autorizate de către Consiliul Concurenței.

În tabelul nr.8 este reflectată valoarea ajutorului de stat notificat pentru dezvoltare regională, autorizat de Consiliul Concurenței, repartizat pe regiunile de dezvoltare a Republicii Moldova.

**Valoarea și structura ajutorului de stat notificat
pe regiunile de dezvoltare, în perioada 2014-2016**

Nr. ord	Regiunile de dezvoltare	2014		2015		2016	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Nord	49 260*	24.80	604*	5.33	39	0.82
2.	Centru	49 102	24.72	8 436	74.42	4 720	99.01
3.	Sud	14 024	7.06	0	0	0	0
4.	Unitatea teritorială Găgăuzia	64 468	32.46	8	0.07	8	0.17
5.	Municipiul Chișinău	21 760	10.96	2 287	20.18	0	0
6.	Transnistria	lipsa datelor	lipsa datelor	lipsa datelor	lipsa datelor	lipsa datelor	lipsa datelor
	TOTAL	198 614	100	11 335	100	4 767	100.00

*datele au fost corectate în conformitate cu informația prezentată de furnizorul ajutorului de stat

Din informația prezentată în tabelul nr. 8, se observă că în anul 2016 cea mai mare pondere a ajutorului de stat autorizat de către Consiliul Concurenței pentru dezvoltare regional a fost acordat pentru regiunea Centru. Aceasta a fost determinată de valoarea ajutorului de stat acordat SA „CAAN”. În anul 2016, Ministerul Economiei a notificat măsura de sprijin acordată sub forma scutirii SA „CAAN” de la compensarea pierderilor cauzate de excluderea terenului din categoria de terenuri cu destinație agricolă, cu trecerea în categoria de terenuri destinate industriei, transporturilor, telecomunicațiilor și cu alte destinații speciale. În urma examinării măsurii notificate, Consiliul Concurenței a constatat că măsura de sprijin acordată constituie ajutor de stat, în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal (*Decizia Plenului Conciliului Concurenței nr. ASO-22 din 19.05.2016*).

În anul 2016 au continuat a fi acordate două ajutoare individuale, care au fost notificate și autorizate de către Consiliul Concurenței în anul 2014 și anume ajutorul de stat acordat pentru crearea PI ”Comrat” și PI ”Edineț”.

Micșorarea semnificativă a valorii ajutorului de stat autorizat și acordat în anul 2016 în raport cu anii precedenți s-a datorat finalizării perioadei de acordare a măsurii de sprijin oferite de AIPA, autorizate de Consiliul Concurenței.

În anul 2016, cea mai mare pondere a ajutorului pentru dezvoltare regională a continuat să fie acordată sub formă de scutiri, reduceri, amânări sau eşalonări la plata impozitelor și taxelor (alcătuind 99.54 % din totalul ajutorului de stat pentru dezvoltare regională). Cea mai mare pondere din acestea sunt ajutoare existente, care au fost calificate ca ajutoare de stat pentru dezvoltare regională de către furnizori, dar nu au fost notificate la Consiliul Concurenței și prin urmare nu au fost examinate prin prisma Legii cu privire la ajutorul de stat. În acest sens, ajutoarele de stat menționate urmează a fi revizuite prin prisma legislației în domeniul ajutorului de stat.

2.5. Furnizorii ajutorului de stat

Potrivit legislației în domeniul ajutorului de stat, furnizorii de ajutor de stat au obligația de a prezenta anual informația privind ajutoarele de stat acordate în anul precedent anului raportării.

Furnizor al ajutorului de stat, în conformitate cu Legea cu privire la ajutorul de stat, este orice autoritate a administrației publice centrale ori a unei unități administrativ-teritoriale sau orice persoană juridică care administrează direct ori indirect resursele statului sau ale unităților administrativ-teritoriale. Legea cu privire la ajutorul de stat prevede și noțiunea de inițiator al ajutorului de stat, care este autoritate abilitată să inițieze proiecte de acte juridice ce implică acordarea unor ajutoare de stat.

Cele mai multe din măsurile de sprijin raportate pentru anul 2016 au fost acordate de către APC, acestea constituind circa 88% din numărul total de măsuri raportate, iar cele acordate de APL – circa 7%. Se observă o modificare a structurii ajutorului de stat raportat de către furnizori, aceasta a fost determinată, inclusiv de faptul că APL au raportat măsurile acordate de către aceștia ca ajutoare de minimis și pentru prestarea SIEG.

La fel, au fost acordate măsuri de sprijin de către persoane juridice, acestea alcătuind circa 5% din totalul măsurilor raportate.

Potrivit valorii ajutorului de stat raportat pentru anul 2016, se remarcă faptul că 99.71% din valoarea totală a fost oferită de APC. În tabelul nr.9 este prezentată valoarea ajutorului de stat raportat pe furnizorii de ajutor de stat.

Tabelul nr.9

**Valoarea ajutorului de stat raportat
în dependență de furnizori, în perioada 2014-2016, mii lei**

Nr.	Furnizorul	2014	2015	2016
1.	Serviciul Vamal	1 974 254	3 481 620	2 108 473
2.	Ministerul Economiei	58 425	1 125	5 845
3.	Ministerul Mediului	228 094	83 889	4 175
4.	Ministerul Culturii	105 958	112 624	122 059
5.	Banca Națională a Moldovei	53 969	733 900	0
6.	Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	141 268	11 343	97 549
7.	Academia de Științe a Moldovei	243 344	275 967	3 037
8.	APL	5 245	6 598	6703
9.	Alți furnizori	103 514	104 534	115 311
	TOTAL	2 914 071	4 811 600	2 463 151

Pentru anul 2016, Ministerul Finanțelor și autoritățile administrative din subordinea acesteia au prezentat informația incompletă privind măsurile de sprijin acordate sub formă de facilități fiscale. Informația incompletă privind valoarea ajutorului de stat acordat sub formă de facilități fiscale și referitor la beneficiarii acestora afectează veridicitatea informației prezentate, fiind imposibil de a determina valoarea exactă a ajutorului de stat oferit în anul de raportare.

Referitor la subiectul privind acordarea ajutorului de stat sub forma facilităților fiscale la impozitele și taxele indirecte (TVA, accize, taxe vamale), Ministerul Finanțelor a fost informat asupra faptului că examinarea măsurilor fiscale nu este exceptată regulilor de ajutor de stat, astfel cum este demonstrat din practica de examinare a instituțiilor UE. Totodată, Consiliul Concurenței a menționat asupra necesității de a alinia legislația fiscală a Republicii Moldova la prevederile legislației UE, deoarece în acest mod vor fi îndeplinite adecvat angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul Acordului de Asociere.

În contextul celor expuse mai sus și potrivit Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2016-2018, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 890 din 20.07.2016 (publicat în MO nr. 217-229), până în Trimestrul III anul 2018 urmează a fi armonizată legislația fiscală și vamală, prin elaborarea și adoptarea legislației noi (Codul fiscal și Codul vamal), care să asigure predictibilitatea, transparența, siguranța, echitatea și claritatea politicilor fiscale și vamale.

Ponderea valorii ajutorului de stat pe furnizori în totalul ajutorului de stat pentru perioada de raportare este prezentat în tabelul nr.10.

Potrivit informației prezentate în tabel se constată că cei mai mari furnizori ai ajutorului de stat, conform valorii măsurilor de sprijin raportate, sunt APC. În anul 2016, Serviciul Vamal a prezentat informația cu privire la 86% din valoarea totală a ajutorului de stat raportat. Ponderea valorii ajutorului de stat raportat de către Serviciul Vamal s-a majorat în raport cu anii precedenți, această creștere a fost determinată inclusiv de micșorarea valorii măsurilor de sprijin raportate de alți furnizori și de finalizarea perioadei de acordare a unor măsuri de sprijin.

Tabelul nr.10

Structura valorii ajutorului de stat raportat în dependență de furnizori, în perioada 2014-2016, %

Nr.	Furnizorul	2014	2015	2016
1	Serviciul Vamal	67.75	72.36	85.60
2	Ministerul Economiei	2.00	0.02	0.24
3	Ministerul Mediului	7.83	1.74	0.17
4	Ministerul Culturii	3.64	2.34	4.96
5	Banca Națională a Moldovei	1.85	15.25	0.00
6	Agencia de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	4.85	0.24	3.96
7	Academia de Științe a Moldovei	8.35	5.74	0.12
8	APL	0.18	0.14	0.27
9	Alți furnizori	3.55	2.17	4.68
	TOTAL	100	100	100

Date privind valoarea și formele ajutoarelor de stat acordate de furnizorii de ajutor de stat pot fi găsite în Anexa IV.

În anul de raportare au fost acordate măsuri de sprijin și de incubatoare de afaceri, acestea constituind 0.01% din valoarea totală a ajutorului de stat raportat.

În anul 2016, APC au raportat cele mai multe măsuri de sprijin prin intermediul schemelor de ajutor de stat, acestea constituind circa 70% din numărul total de măsuri de sprijin acordate de către APC. APL au oferit măsurile de sprijin ca ajutoare individuale, care au constituit 100% din totalul măsurilor raportate de către aceștia.

În continuare se va prezenta o analiză a valorii ajutorului de stat raportat de furnizorii de ajutor de stat pe principala formă de acordare a acestora în perioada de referință și anume scutiri, reduceri, amânări sau eşalonări la plata impozitelor și taxelor.

Principalul furnizor de ajutor de stat care a raportat măsurile de sprijin sub formă de scutiri, reduceri, amânări sau eşalonări la plata impozitelor și taxelor, în anul de raportare este Serviciul Vamal, acesta deținând 97.93% din valoarea totală a ajutorului de stat raportat sub forma dată. Această valoare semnificativă a indicatorului analizat a fost determinată, inclusiv de valoarea semnificativă a măsurilor de sprijin raportate de Serviciul Vamal. Cu referire la faptul că cea mai mare pondere a ajutorului de stat raportat reprezintă ajutor existent, acesta urmează a fi revizuite prin prisma legislației în domeniul ajutorului de stat.

Cea mai mare pondere din ajutoarele de stat acordate sub formă de facilități fiscale și vamale sunt implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat și prin urmare au fost oferite fără a fi încadrate în una din categoriile de ajutoare de stat care pot fi considerate compatibile cu mediul concurențial normal. În acest sens, ajutoarele de stat nominalizate urmează a fi revizuite prin prisma legislației în domeniul ajutorului de stat, iar ținând cont de angajamentele asumate prin Acordul de Asociere de către Republica Moldova, aceste măsuri de sprijin urmează a fi aliniate la acquis-ul UE în domeniul ajutorului de stat.

Capitolul III. ALTE MĂSURI DE SPRIJIN

3.1. *Ajutorul de minimis*

Ajutorul de minimis este ajutor având un echivalent valoric sub pragul de 2 mil. lei, acordat aceluiași beneficiar într-o perioadă maximă de 3 ani, indiferent de forma acestuia și de obiectivul urmărit, cu condiția să nu fie legat de activități de export. Ajutoarele destinate acoperirii costurilor de participare la târguri comerciale sau a costurilor studiilor sau serviciilor de consultanță necesare pentru lansarea unui produs nou sau existent pe o piață nouă nu constituie, în mod normal, ajutoare destinate activităților legate de export.

Odată cu intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat, ajutoarele de minimis urmează a fi acordate în conformitate cu Regulamentul privind ajutorul de minimis (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 2 din 30.08.2013, publicat în MO Nr. 222-227 din 11.10.2013).

În baza Regulamentului privind ajutorul de minimis se pot acorda ajutoare de minimis în toate sectoarele economiei naționale cu excepția:

- a) ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse agricole;
- b) ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul transformării și comercializării produselor agricole, în următoarele cazuri:
 - atunci când valoarea ajutorului este stabilită pe baza prețului sau a cantității produselor în cauză, achiziționate de la producătorii primari sau introduse pe piață de întreprinderile în cauză;
 - atunci când ajutorul este condiționat de transferarea lui parțială sau integrală către producătorii primari;
- c) ajutoarelor destinate activităților legate de export, respectiv ajutoarelor legate direct de cantitățile exportate, ajutoarelor destinate înființării și funcționării unei rețele de distribuție sau destinate altor cheltuieli curente legate de activitatea de export;
- d) ajutoarelor acordate întreprinderilor aflate în dificultate.

Se consideră că valoarea ajutorului de minimis este relativ mică și nu afectează concurența dintre întreprinderi și nici tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, astfel, fiind exceptată de la obligația de notificare.

În anul 2016, valoarea ajutorului de minimis raportată a fost de 90 924 mii lei, aceasta a constituit o creștere de 1.5 ori față de anul 2015 și cu 0.04% în raport cu anul 2014. Valoarea semnificativ mai mare a ajutorului de minimis raportat pentru anul 2016 în raport cu anul 2015, s-a datorat valorii mai mari a măsurilor de sprijin raportate de către furnizori.

Exprimat în euro, valoarea ajutorului de minimis s-a majorat semnificativ în anul 2016 comparativ cu anul 2015, însă a diminuat față de anul 2014. Această tendință a fost determinată, inclusiv de variația cursului valutar.

Tabelul nr.11**Valoarea ajutorului de minimis raportat,
în perioada 2014-2016**

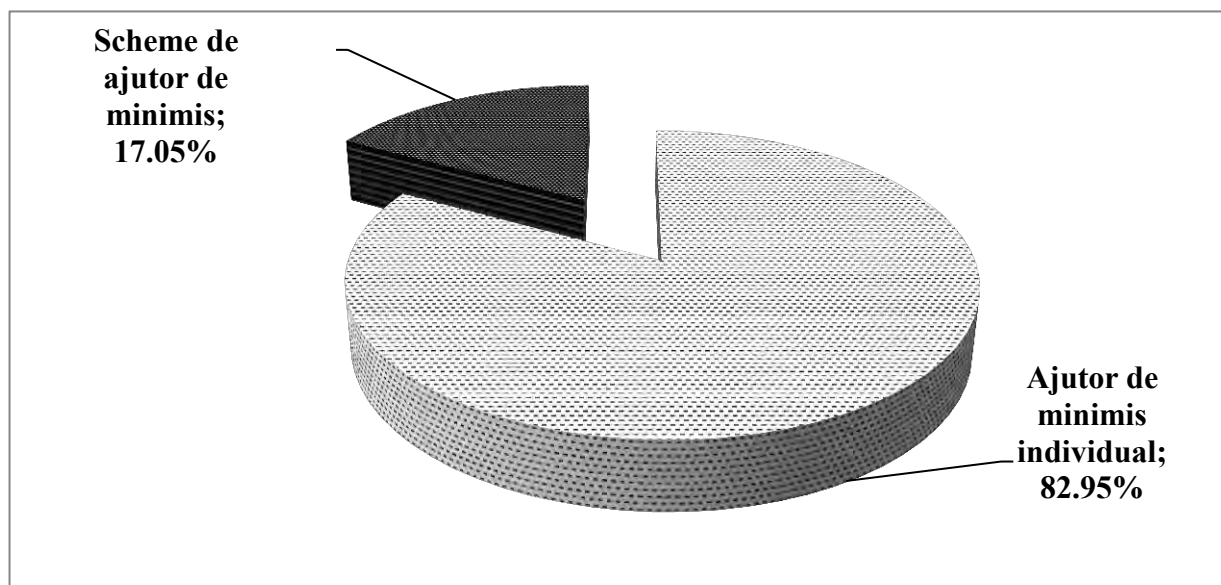
Nr.	Furnizorul	2014	2015	2016
1.	Valoarea ajutorului de minimis, <i>mii lei</i>	90 890	36 696	90 924
2.	Valoarea ajutorului de minimis, <i>mii euro</i>	4 879	1 756	4 124

Datele raportate pentru perioada anilor 2014 și 2015 au fost actualizate și corectate în conformitate cu informația prezentată de către furnizori.

Din valoarea totală a ajutorului de minimis raportat pentru anul 2016, cea mai mare pondere (97.31%) a constituit ajutorul de minimis acordat din sursele de stat. Cât privește ajutorul de minimis acordat din fondurile externe, acesta a constituit 2.69% din valoarea totală.

Pentru anul 2016, furnizorii au raportat 264 de măsuri de ajutor de minimis. Cele mai multe ajutoare de minimis au fost raportate de APL, acestea constituind 87.50% din numărul total de măsuri raportate pentru anul 2016. Potrivit valorii ajutorului de minimis raportat pentru anul 2016, 67.90 % din valoarea totală a fost oferită de APC.

Potrivit figurii nr. 4, furnizorii au raportat cele mai multe ajutoare de minimis individuale în anul 2016, acestea constituind 82.95 % din numărul total de măsuri raportate.

Figura nr. 4**Structura ajutoarelor de minimis implementate în anul 2016 ca ajutoare de minimis individuale/scheme de ajutoare de minimis**

O analiză comparativă a acestor modalități de acordare, cu referire la valoarea ajutoarelor de minimis raportate individual sau prin intermediul schemelor, este prezentată în tabelul nr. 12.

Din punct de vedere a valorii ajutorului de minimis raportat, cea mai mare pondere a ajutoarelor de minimis au fost acordate prin intermediul schemelor, fiind 67.35 % din valoarea totală.

Tabelul nr. 12

***Valoarea și structura ajutorului de minimis
conform modalităților de acordare în perioada 2014-2016***

Nr.	Tipul ajutorului de minimis	2014		2015		2016	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Schemă de ajutor de minimis	68 024	74.84	14 808	40.35	61 240	67.35
2.	Ajutor de minimis individual	22 866	25.16	21 888	59.65	29 684	32.65
	TOTAL	90 890	100	36 696	100	90 924	100

Din datele prezentate în tabelul nr. 12, se observă că în anul 2016 s-a majorat semnificativ valoarea ajutoarelor de minimis acordate prin scheme de ajutor de minimis în raport cu anul 2015. Aceasta a fost determinată inclusiv de majorarea numărului de măsuri de sprijin implementate ca scheme de ajutor de minimis în anul de raportare.

Totodată, valoarea ajutoarelor de minimis implementate prin scheme a diminuat în anul 2016 față de anul 2014, ceea ce a fost determinată de valoarea mai mare a măsurilor de sprijin raportată pentru anul 2014 față de anul 2016.

Una din cele mai semnificative scheme de ajutor de minimis raportate pentru anul 2016 este măsura de sprijin acordată prin intermediul Programului de atragere a remitențelor în economie "PARE 1+1".

Ajutoarele de minimis raportate pentru anul 2016 au îmbrăcat diverse forme dintre care ajutoare de minimis sub formă de subvenții și/sau subsidii; scutiri, reduceri, amânări sau eşalonări la plata impozitelor și taxelor; acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale; garanții în condiții preferențiale; investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent și reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței.

Valoarea ajutorului de minimis raportat, în funcție de forma prin care întreprinderile au beneficiat de aceste avantaje, este prezentată în tabelul nr. 13.

Tabelul nr. 13

**Valoarea și structura ajutorului de minimis
raportat în perioada 2014-2016, în funcție de forma de acordare**

Nr.	Forma de acordare	2014		2015		2016	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1	Subvenții și/sau subsidii	66 992	73.71	16 326	44.49	65 767	72.33
2	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor și taxelor	3 243	3.57	1 816	4.95	3 210	3.53
3.	Împrumuturi cu dobânzi preferențiale	0	0	0	0	1 862	2.05
3	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	692	0.76	445	1.21	120	0.13
4	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	2 031	2.23	1 090	2.97	940	1.03
5	Reducerile de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	17 931	19.73	17 019	46.38	19 024	20.92
	TOTAL	90 890	100	36 696	100	90 924	100

Potrivit informației prezentate în tabelul nr. 13, se observă o creștere semnificativă a valorii ajutorului de minimis acordat sub formă de subvenții și/sau subsidii în raport cu anul 2015. Aceasta a crescut de circa 3 ori în raport cu valoarea înregistrată în anul 2015, ceea ce a fost determinată inclusiv de majorarea numărului de măsuri de sprijin raportate sub formă de subvenții și/sau subsidii. Totodată, valoarea ajutorului de minimis raportat pentru anul 2016 a diminuat cu 1.83% față de anul 2014.

O tendință oscilantă a înregistrat și ajutorul de minimis acordat sub formă de scutiri, reduceri, amânări sau eşalonări la plata impozitelor și taxelor. În anul 2016, valoarea ajutorului de minimis raportat sub forma nominalizată s-a majorat cu 76.76% în raport cu anul 2015, dar s-a micșorat cu 1.02% față de anul 2014.

În anul 2016, valoarea ajutorului de minimis acordată sub formă de reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate (inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței) s-a majorat cu 11.78% față de anul 2015 și cu 6.10% în raport cu anul 2014.

Cât privește valoarea ajutoarelor de minimis acordate sub formă de garanții în condiții preferențiale și investiții ale furnizorului (dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent), se observă o diminuare a valorii acestora în raport cu anii precedenți. Această micșorare a fost determinată, inclusiv de finalizarea perioadei de acordare a unor ajutoare de minimis.

De asemenea, se observă o modificare în structura ajutorului de minimis raportat pentru anul 2016 în raport cu anul 2015. Aceasta a fost determinată de

majorarea semnificativă a valorii ajutorului de stat raportat sub formă de subvenții și/sau subsidii.

Se constată faptul că în anul de raportare cea mai mare pondere a ajutoarelor de minimis au fost raportate sub forma de cheltuieli bugetare, acestea constituind 73.37% din valoarea totală a ajutorului de minimis raportat. Astfel, în anul 2016 s-a modificat structura ajutorului de minimis raportat din punct de vedere al impactului asupra resurselor statului și resurselor unităților administrativ-teritoriale, fiind în conformitate cu bunele practici internaționale în domeniul ajutorului de stat.

În anul 2016 ajutoarele de minimis au fost raportate pentru susținerea IMM, prestarea SIEG, protecția mediului înconjurător, dezvoltare regională, cercetare, dezvoltare și inovare, obiective sectoriale, etc. Valoarea ajutorului de minimis raportat pe obiective este prezentat sintetic în tabelul nr. 14.

Tabelul nr.14

***Valoarea și structura ajutorului de minimis
raportat pe obiective, în perioada 2014-2016***

Nr.	Obiectiv	2014		2015		2016	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Obiective orizontale	88 048	96.87	29 318	79.89	80 523	88.56
1.1.	Susținerea IMM	64 986	71.50	9 326	25.41	53 184	58.49
1.2.	SIEG	22 816	25.10	18 746	51.08	25 707	28.27
1.3.	Pentru protecția mediului înconjurător	146	0.16	726	1.98	0	0
1.4.	Pentru cercetare, dezvoltare și inovare	100	0.11	320	0.87	1 432	1.57
1.5.	Pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă	0	0	200	0.55	200	0.22
2.	Ajutor pentru dezvoltare regională	1 126	1.24	295	0.80	2 158	2.37
3.	Obiective sectoriale	1 603	1.76	1 586	4.32	5 495	6.04
4.	Promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural	113	0.12	5 469	14.90	2 632	2.90
5.	Alte obiective	0	0	28	0.08	115	0.13
	TOTAL	90 890	100	36 696	100	90 923	100

În anul 2016 circa 90% din valoarea ajutorului de minimis raportat a fost acordat pentru obiective orizontale. Ponderea ajutorului de minimis raportat pentru obiective orizontale în valoarea totală a ajutorului de minimis s-a majorat cu 8.67 p.p. față de anul 2015, dar s-a micșorat cu 8.31 p.p. în raport cu anul 2014. Valoarea ajutorului de minimis pentru obiective orizontale s-a majorat de circa 2 ori față de anul 2015 și a diminuat cu 8.55% în raport cu anul 2014. Majorarea semnificativă a valorii ajutorului de minimis pe obiective orizontale a fost determinată inclusiv

de creșterea valorii măsurii de sprijin acordate pentru susținerea IMM și anume prin intermediul Programului PARE 1+1.

Ajutoarele de minimis pentru dezvoltare regională și pentru obiective sectoriale au înregistrat o majorare în anul 2016 în raport cu 2 ani precedenți atât ca valoare cât și ca pondere.

Majorarea semnificativă a numărului de ajutoare de minimis raportate denotă creșterea culturii concurențiale în partea ce ține de aplicarea prevederilor legislației în domeniul ajutorului de stat.

3.2. Ajutorul de stat acordat pentru servicii de interes economic general

SIEG sunt activități economice care generează rezultate spre folosul public general pe care piața nu le-ar furniza (sau le-ar furniza în alte condiții în ceea ce privește calitatea, siguranța, accesibilitatea, tratamentul egal sau accesul universal) fără intervenție publică. Obligația de serviciu public este impusă furnizorului prin atribuirea unei sarcini și pe baza unui criteriu de interes general menit să asigure că serviciul este furnizat în condiții care îi permit să își îndeplinească misiunea.

Obligațiile ce revin întreprinderilor cărora le este încredințată prestarea unor SIEG au în vedere, în general, aspecte precum: continuitate din punct de vedere cantitativ și calitativ, adaptabilitate la cerințele consumatorilor, accesibilitate egală și nediscriminatorie la serviciul public, transparență decizională și protecția utilizatorilor, asigurarea sănătății și calității vieții, etc. Impunerea acestor condiții de către autoritățile publice poate fi acompaniată de măsuri de sprijinire a activității desfășurate de întreprinderile respective. Condiția principală pentru acordarea măsurii de sprijin trebuie să aibă în vedere compensarea, totală sau parțială, a diferenței dintre costurile rezultate din prestarea acestui serviciu și veniturile relevante ale companiei, luând în considerare un profit rezonabil în realizarea acestor obligații.

Valoarea ajutoarelor de stat acordate pentru prestarea SIEG este prezentată în tabelul nr.15.

Tabelul nr.15

Valoarea ajutorului de stat pentru prestarea SIEG, în perioada 2014-2016

Nr. ord.	Indicatorul	2014	2015	2016
1.	Valoarea ajutorului de stat pentru prestarea SIEG			
<i>1.1.</i>	<i>mii lei</i>	1 570 861	1 112 885	207 646
<i>1.2.</i>	<i>mii euro</i>	84 319	53 248	9 417
2.	Ponderea ajutorului pentru SIEG în valoarea totală a ajutorului de stat raportat (inclusiv SIEG), %	35.03	18.78	7.77

Valoarea ajutorului de stat pentru prestarea SIEG a diminuat în anul 2016 cu 81.34% față de anul 2015 și cu 86.78% în raport cu anul 2014. Această diminuare

semnificativă a fost determinată, inclusiv de finalizarea perioadei de acordare a unor măsuri de sprijin și prezentarea informației incomplete referitor la măsurile de sprijin acordate sub formă de facilități fiscale. Totodată, a diminuat și ponderea ajutorului pentru SIEG în valoarea totală a ajutorului de stat raportat (inclusiv SIEG) de la 35.03% în anul 2014 până la 7.77% în anul 2016.

În perioada analizată, întreprinderile care au prestat SIEG au beneficiat de măsuri de sprijin acordate fie ca ajutoare individuale, fie prin intermediul unor scheme de ajutor de stat. Cea mai mare pondere din acestea (91.80% din numărul total) au fost acordate ca ajutoare individuale.

În 2016, Plenul Consiliului Concurenței a autorizat ajutor de stat pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și canalizare, colectarea și epurarea apelor uzate și serviciului de salubritate. În continuare sunt prezentate succint măsurile de sprijin autorizate de Consiliul Concurenței pentru prestarea SIEG:

- Transmiterea în gestiunea SA „Servicii Comunale Florești” cu titlul gratuit a rețelelor de apeduct și a stațiilor de pompare, proprietate a Primăriei s. Rogojeni, r-nul Șoldănești (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-08 din 01.03.2016*).
- Transmiterea în gestiunea ÎM „Apă – Canal” Strășeni a mijloacelor fixe și bunurilor materiale ale Primăriei or. Strășeni (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-10 din 24.03.2016*).
- Transmiterea în gestiunea ÎM „Deservcom-Ciuciuleni” a rețelei de apeduct și a stației de captare, tratare și pompare a apei ale Primăriei s. Ciuciuleni, r-nul Hâncești (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-39 din 27.07.2016*).
- Transmiterea în gestiunea ÎM „Crisbolțun” a sistemului de aprovizionare cu apă și a sistemului de canalizare a Primăriei s. Cristești, r-nul Nisporeni (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-42 din 26.08.2016*).
- Transmiterea în gestiunea ÎM „Sămășcani-Servicii” a rețelelor de apeduct ale Primăriei s. Sămășcani, r-nul Șoldănești (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-41 din 26.08.2016*).
- Transmiterea în gestiunea ÎM „Ruseștii Noi” a apeductului și a fântânilor arteziene, proprietate a Primăriei c. Ruseștii-Noi, r-nul Ialoveni (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-53 din 15.12.2016*).
- Transmiterea în gestiunea SA „Apă Canal-Chișinău” a rețelelor de apeduct și canalizare ale Primăriei mun. Chișinău (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-55 din 22.12.2016*).
- Scutirea de la plata TVA la importul mărfurilor în conformitate cu art.103 alin.(1) pct.31 din Codul fiscal, având ca beneficiari întreprinderile care furnizează servicii de colectare, prelucrare și reciclare a deșeurilor. Beneficiarii ajutorului de stat sunt întreprinderile care nu sunt înregistrate

ca plăitori de TVA, ce furnizează servicii de colectare, prelucrare și reciclare a deșeurilor, în vederea oferirii SIEG.(Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-21 din 21.04.2016).

Cu referire la forma concretă prin care întreprinderile ce prestează SIEG au beneficiat de ajutor de stat, se constată utilizarea a următoarele forme: subvenții și/sau subsidii; scutiri, reduceri, amânări sau eşalonări la plata impozitelor și taxelor; acordare a unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale; acordare de garanții în condiții preferențiale; investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent și reduceri la preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței.

Valoarea anuală a ajutoarelor de stat pentru prestarea SIEG, în funcție de forma prin care întreprinderile au beneficiat de aceste măsuri de sprijin, este prezentată în tabelul nr.16.

Tabelul nr.16

Valoarea și structura ajutorului de stat pentru SIEG în funcție de forma de acordare, în perioada 2014-2016

Nr.	Forma de acordare	2014		2015		2016	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Subvenții și/sau subsidii	124 731	7.94	122 001	10.96	39 925	19.23
2.	Anulare sau preluare de datorii	0	0	0	0	0	0
3.	Scutiri, reduceri, amânări sau eşalonări la plata impozitelor și taxelor	1 335 692	85.02	764 605	68.70	22 197	10.69
4.	Acordare a unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	44 753	2.85	44 322	3.98	48 137	23.18
5.	Acordare de garanții în condiții preferențiale	5 463	0.35	3 674	0.33	181	0.09
6.	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	7 443	0.47	17 910	1.61	2 266	1.09
7.	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	52 779	3.36	160 373	14.41	94 940	45.72
	TOTAL	1 570 860	100	1 112 885	100	207 646	100

Cea mai mare ponderea a ajutorului de stat a fost acordat sub formă de reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate. În acest sens se precizează că furnizorii de ajutor de stat au transmis întreprinderilor în gestiune cu titlul gratuit

bunuri (apeduct, stație de epurare, etc.) întru prestarea SIEG (de exemplu: alimentarea cu apă, salubritizarea, etc.).

În anul 2016, principalii furnizori de ajutor de stat pentru SIEG au fost APL. Astfel, circa 82% din numărul măsurilor de sprijin raportate au fost acordate de către APL. Cât privește ca valoare, circa 52% din valoarea ajutorului de stat raportat pentru SIEG a fost acordat de către APC.

În anul de raportare, APL au început, la acordarea ajutorului de stat pentru beneficiarii ce prestează SIEG, a delega gestiunea SIEG prin act de atribuire, ceea ce este în conformitate cu prevederile Regulamentului privind ajutorul de stat acordat beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.11 din 30.08.2013 (publicat în MO Nr.243-247 din 01.11.2013). Astfel, 14 APL au delegat gestiunea SIEG prin act de atribuire în anul 2016. Această prevedere urmează a fi implementată de către furnizori la acordarea ajutoarelor de stat pentru prestarea SIEG și va constitui în continuare o acțiune prioritară a Consiliului Concurenței în vederea implementării prevederilor ajutorului de stat.

Capitolul IV. MONITORIZAREA AJUTOARELOR DE STAT AUTORIZATE

4.1. Caracterizare generală

Monitorizarea ajutoarelor de stat în derulare este una din atribuțiile Consiliului Concurenței. Potrivit art. 20 din Legea cu privire la ajutorul de stat și pct. 84 din Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat (adoptat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1 din 30.08.2013), Consiliul Concurenței monitorizează ajutoarele de stat în derulare, pentru a verifica respectarea prevederilor actelor juridice în baza cărora acestea au fost acordate, cât și a deciziilor de autorizare pe care acesta le-a emis.

În acest sens, au fost monitorizate 19 măsuri de sprijin autorizate de către Plenul Consiliului Concurenței, în perioada 2014-2016, care au fost în derulare în anul 2016. Pentru efectuarea monitorizării ajutoarelor de stat autorizate a fost solicitată informație de la furnizorii și beneficiarii de ajutor de stat, a fost examinată informația publică plasată pe paginile web a beneficiarilor de ajutor de stat privind măsurile de sprijin autorizate și alte surse disponibile.

În perioada analizată nu au fost implementate 4 măsuri de sprijin autorizate de Plenul Consiliului Concurenței. Totodată, una din măsurile autorizate de către Consiliul Concurenței a fost anulată de către furnizor.

4.2. Ajutor de stat pentru dezvoltare regională

Monitorizarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională se efectuează ținând cont de criteriile de evaluare prezentate în Regulamentul privind ajutorul de stat pentru dezvoltare regională, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 4 din 30.08.2013 (publicat în MO nr. Nr.228-232 din 18.10.2013). Principalele condiții de acordare a ajutorului de stat pentru dezvoltare regională sunt:

- intensitatea ajutorului de stat - până la 50% din costul efectiv suportat (pentru întreprinderi mijlocii -60%, pentru întreprinderi mici – 70%);
- contribuția beneficiarului – cel puțin 25% din costurile eligibile;
- menținerea investiției în cauză în regiune pe o perioadă – minimum de 5 ani de întreprinderile mari și minimum 3 ani pentru IMM;
- numărul de noi locuri de muncă create.

Ajutorul de stat pentru dezvoltare regională a fost acordat pentru crearea și dezvoltarea parcurilor industriale.

Ajutor de stat acordat pentru crearea/dezvoltarea parcurilor industriale (PI "Trivineta Cavi Development", PI "Edineț", PI „FAIP”, PI "Comrat" și PI "CAAN")

În anul 2014 au fost autorizate 4 ajutoare de stat pentru dezvoltare regională, acordate pentru crearea parcurilor industriale: PI "Trivineta Cavi Development", PI "Edineț", PI „FAIP” și PI "Comrat". În anul 2016, Consiliul Concurenței a autorizat ajutorul de stat pentru dezvoltarea PI "CAAN".

În continuarea sunt prezentați principalii indicatori privind activitatea parcurilor industriale: PI ”Trivineta Cavi Development”, PI ”Edineț”, PI „FAIP”, PI ”Comrat” și PI ”CAAN”.

Tabelul nr. 17

Indicatori principali privind activitatea parcurilor industriale

Nr. ord	Denumirea întreprinderii	Denumirea PI	Planificat		Realizat	
			Volumul investițiilor	Nr. locuri de muncă	Volumul investițiilor la începutul activității PI, mii lei	Nr. salariaților la data 31.12.2016, pers.
1.	SRL ”La Trivineta Cavi Development”	PI ”Trivineta Cavi Development”	25 mil. euro	1 000	316 801	44
2	SRL ”Eco-Garant”	PI ”Edineț”	355.2 mil. lei	2 000	228 996	94
3.	SRL ”Venador-Prim”	PI „FAIP”	5 mil. euro	100	3 090	12
4.	ÎM „Gospodăria Locativ – Comunală”	PI ”Comrat”	1 801.8 mil. lei	2 260	-	1
5.	S.A. ”CAAN”	PI ”CAAN”	41.5 mil.lei	2 000	1 624	44

Sursa: Informația prezentată de Ministerul Economiei

În perioada anilor 2014-2016, au fost efectuate investiții și create locuri de muncă în PI ”Trivineta Cavi Development”, PI ”Edineț”, PI „FAIP” și PI ”CAAN”.

Se remarcă faptul că, în anul 2016 intensitatea maximă admisibilă nu a fost depășită de beneficiarii ajutorului de stat.

În anul 2016 a fost elaborat proiectul tehnic privind crearea infrastructurii tehnice în cadrul PI ”Comrat” și conectarea acestuia la utilitățile publice.

4.3. Ajutor de stat acordat pentru prestarea serviciilor de interes economic general

Monitorizarea ajutoarelor de stat pentru prestarea SIEG se efectuează ținând cont de criteriile de evaluare din Regulamentul privind ajutorul de stat acordat beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general. Potrivit prevederilor Regulamentului menționat, pentru ca ajutorul de stat să fie compatibil cu mediu concurențial, acesta trebuie să respecte următoarele condiții:

- ajutorul de stat este necesar în vederea operării SIEG;
- ajutorul de stat nu denaturează în mod nejustificativ concurența.

Pentru anul 2016, au fost monitorizate 10 măsuri de ajutor de stat autorizate de către Consiliul Concurenței pentru prestarea SIEG. În continuare este prezentat

ajutorul de stat monitorizat de către Consiliul Concurenței pe tipurile de SIEG pentru care au fost acordate.

a) Ajutor de stat acordat ÎS "Poșta Moldovei"

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO - 31 din 25.09.2014 s-a decis autorizarea ajutorului de stat pentru prestarea SIEG acordat ÎS „Poșta Moldovei” prin scutirea de la defalcarea în bugetul de stat a unei părți din profitul net al întreprinderii, acesta reprezentând o compensare necesară pentru realizarea continuă, în condiții viabile a serviciului de interes economic general;

Ca urmare a utilizării ajutorului de stat de către ÎS „Poșta Moldovei”, a fost asigurată realizarea continuă, în condiții viabile, a SIEG. Întru evitarea supracompensării, au fost întreprinse mai multe măsuri și anume: asigurarea evidenței analitice în contabilitatea financiară separat pentru fiecare serviciu din sectorul rezervat și cel nerezervat, aprobarea metodologiei de repartizare a costurilor de producție pentru serviciile poștale universale rezervate și nerezervate, elaborarea metodologiei utilizate pentru repartizarea costurilor de producție.

b) Ajutor de stat acordat SA „Termoelectrica”

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-75 din 24.12.2015 s-a autorizat ajutorul de stat pentru prestarea SIEG oferit SA „Termoelectrica” în vederea îmbunătățirii infrastructurii de alimentare cu energie termică.

Proiectul de modernizare a S.A. „Termoelectrica” este în proces de implementare. Ca urmare a examinării informației parvenite de la furnizori, privind investițiile efectuate, se concluzionează efectul pozitiv al ajutorului de stat autorizat. În termen lung măsura de ajutor de stat va avea un impact pozitiv asupra bunăstării consumatorilor S.A. „Termoelectrica”.

c) Ajutor de stat acordat pentru prestarea serviciilor publice de gospodărie comunală

În anul 2016, Plenul Consiliului Concurenței a adoptat 8 decizii privind autorizarea ajutorului de stat acordat pentru prestarea serviciilor publice de gospodărie comunală, inclusiv: 7 ajutoare individuale și 1 schemă de ajutor de stat.

Beneficiarii ajutoarelor individuale sunt: SA „Servicii Comunale Florești”, ÎM „Deservcom-Ciuciuleni”, ÎM „Sămășcani-Servicii”, ÎM „Apă – Canal” Strășeni, ÎM „Crisbolțun”, SA „Apă Canal Chișinău”, ÎM „Ruseștii Noi”.

Ajutoarele de stat notificate au fost acordate pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și canalizare (tabelul nr. 18).

**Ajutorul de stat autorizat de către Consiliul Concurenței în anul 2016
pentru prestarea SIEG**

Nr/ ord	Decizia Consiliului Concurenței	Măsura de sprijin	Tip SIEG	Valoarea ajutorului, mii lei	Efectele scontate
1	ASR-08 din 01.03.2016	Transmiterea în gestiune a rețelei de apeduct și a stațiilor de pompare	Alimentare cu apă potabilă	3 855	Asigurarea infrastructurii pentru prestarea serviciului de alimentare cu apă potabilă a locuitorilor s. Rogojeni, raionul Șoldănești
2	ASR-39 din 27.07.2016	Transmiterea în gestiune a bunurilor materiale (patrimoniul format în cadrul proiectului „Aprovizionarea cu apă potabilă a locuitorilor satului Ciuciuleni, raionul Hâncești”)– rețeaua de apeduct și stația de captare, tratare și pompare a apei	Alimentare cu apă potabilă	2 895	Acces la o sursă de apă de calitate a locuitorilor satului Ciuciuleni, captarea, epurarea și distribuția apei
3	ASR-41 din 26.08.2016	Transmiterea în gestiune a bunurilor materiale (patrimoniul format în cadrul proiectului „Aprovizionarea cu apă potabilă a locuitorilor satului Sămășcani, raionul Șoldănești”) – rețeaua de apeduct	Alimentare cu apă potabilă	4 861	Asigurarea infrastructurii pentru prestarea serviciului de alimentare cu apă potabilă a locuitorilor s. Sămășcani, raionul Șoldănești, îmbunătățirea condițiilor de trai a populației, ridicarea nivelului social și igienic al populației.
4	ASR-10 din 24.03.2016	Transmiterea în gestiune a mijloacelor fixe și bunurilor materiale	Alimentare cu apă potabilă și canalizare	1 209	Prestarea în condiții normale de continuitate și siguranță a serviciului public centralizat de alimentare cu apă și canalizare
5	ASR-42 din 26.08.2016	Transmiterea în gestiune a sistemului de alimentare cu apă și a sistemului de canalizare cu apă	Alimentare cu apă potabilă și canalizare	6 099	Asigurarea infrastructurii pentru prestarea serviciului de alimentare cu apă potabilă. Conectarea la rețeaua de alimentare cu apă a tuturor gospodăriilor, instituțiilor și întreprinderilor din localitate, îmbunătățirea sănătății, condițiilor de trai și a calității vieții populației,
6	ASR- 55 din 22.12.2016	Transmiterea în gestiune a rețelelor de apeduct și canalizare	Alimentare cu apă potabilă și canalizare	85 574	Îmbunătățirea serviciilor de aprovizionare cu apă și tratarea apelor uzate în mun. Chișinău
7	ASR-53 din 15.12.2016	Transmiterea în gestiune a apeductului și a fântânilor arteziene	Alimentare a cu apă potabilă	7 455	Asigurarea infrastructurii pentru prestarea serviciului de alimentare cu apă potabilă în com. Ruseștii - Noi, r-nul Ialoveni. Acces la o sursă de apă de calitate a instituțiilor, întreprinderilor și a locuitorilor com. Ruseștii - Noi, r-nul Ialoveni.

Ajutoarele de stat analizate au fost acordate de către APL, prin transmiterea cu titlul gratuit a unor bunuri necesare pentru prestarea SIEG.

Măsurile de sprijin nominalizate în tabelul nr. 18 au fost acordate întreprinderilor, în vederea asigurării infrastructurii (care la momentul acordării ajutorului de stat se afla într-o stare precară sau nu exista deloc) pentru prestarea serviciului de alimentare cu apă/canalizare pentru locuitori, îmbunătățirea condițiilor de trai a populației, îmbunătățirea calității apelor, protecția mediului înconjurător, ridicarea nivelului social și igienic al populației, fiind necesar, astfel, pentru a opera în condiții normale de continuitate și siguranță serviciul public.

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-21 din 21.04.2016 a fost autorizat ajutorul de stat acordat prin scutirea de la plata T.V.A., având ca beneficiari întreprinderile neînregistrate ca plătitori de T.V.A., în vederea prestării serviciului de colectare, prelucrare și reciclare a deșeurilor menajere. Astfel, au fost aplicate scutiri de plata TVA la importul utilajului și tehnicii pentru întreprinderile din domeniul de colectare, prelucrare, reciclare a deșeurilor menajere, utilizate nemijlocit în domeniul de activitate ale acestora. Baza legală privind acordarea ajutorului de stat reprezintă art.103, alin. (1) pct.31) din Codul fiscal nr.1163 din 24.04.1997. De facilitatea fiscală respectivă pot beneficia întreprinderile care dețin autorizație pentru desfășurarea activității de colectare, prelucrare, reciclare a deșeurilor menajere și utilizează utilajul și tehnica nominalizată nemijlocit în domeniul de activitate al acestora. Potrivit informației prezentate de către Serviciul Vamal, în anul 2016 de măsura de sprijin nominalizată au beneficiat 2 întreprinderi. Măsura de ajutor de stat analizată a determinat achiziționarea mijloacelor fixe necesare întreprinderilor prestatoare a serviciului de salubritate, în vederea oferirii SIEG.

Delegarea serviciului alimentarea cu apă și canalizare, etc. a fost atribuită, de către APL, direct fără organizarea licitațiilor publice, în sensul art. 21 alin (2) din Legea nr. 1402 din 24.10.2002 serviciilor publice de gospodărie comună și art. 13 alin. (2) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare.

Atribuirea în mod direct, a gestiunii serviciilor de utilități publice unei întreprinderi este susceptibilă de a avea efecte anticoncurențiale pe piețele serviciilor de utilități publice.

În vederea reducerii valorii ajutorului de stat este necesar:

- 1) definirea și finanțarea SIEG în baza unui act de atribuire;
- 2) încredințarea SIEG în baza unei proceduri de licitație publică, deschisă și necondiționată, caz în care este exclusă și orice incidență cu reglementările de ajutor de stat.

4.4. Ajutor de stat destinat protecției mediului înconjurător

Monitorizarea ajutoarelor de stat destinate protecției mediului înconjurător se efectuează ținând cont de criteriile de evaluare din Regulamentul privind ajutorul de stat pentru protecția mediului (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 9 din 30.08.2013). Potrivit prevederilor Regulamentului menționat, acordarea ajutorului de stat pentru protecția mediului poate fi justificată, în cazul în

care, prin măsurile de ajutor se obține un nivel mai ridicat al protecției mediului decât cel care s-ar obține în absența ajutorului în cauză, iar efectele pozitive ale ajutorului sunt mai mari decât efectele sale negative, în ceea ce privește denaturarea concurenței, luând în considerare principiul “poluatorul plătește”.

Schema ajutorului de stat ”Apel de propuneri de proiect nr. 3 în domeniul Eficienței Energetice și valorificării Surselor de Energie Regenerabilă adresat solicitanților de finanțare din sectorul public”

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO - 09 din 15.03.2016 s-a decis autorizarea schemei de ajutor de stat ”Apel de propuneri de proiect nr. 3 în domeniul Eficienței Energetice și valorificării Surselor de Energie Regenerabilă adresat solicitanților de finanțare din sectorul public”.

În anul 2016, în baza schemei de ajutor de stat autorizate a fost acordată măsura de sprijin la 11 beneficiari, în valoare totală de 9794.59 mii lei. Totodată, în baza informațiilor prezentate de către Fondul pentru Eficiență Energetică, se constată respectarea cerințelor prevăzute de Regulamentul privind ajutorul de stat pentru protecția mediului, privind încadrarea ajutoarelor de stat acordate în pragurile de intensitate maximă admisibilă, conform Deciziei Plenului Consiliului Concurenței de autorizare.

4.5. Ajutor de stat pentru salvarea beneficiarilor

Monitorizarea ajutoarelor de stat pentru salvarea beneficiarilor se efectuează ținând cont de prevederile din Regulamentul privind ajutorul pentru salvarea beneficiarilor aflați în dificultate (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 6 din 30.08.2013).

Prin Hotărârea Guvernului nr.938 din 13.11.2014 cu privire la asigurarea stabilității macroeconomice în contextul conjuncturii regionale, s-a acceptat propunerea Comitetului Național de Stabilitate Financiară de acordare, în caz de necesitate, de către BNM băncilor licențiate, a creditelor de urgență în sumă de până la 9 500 mil. lei, în vederea asigurării stabilității sistemului financiar și de emitere a garanției (garanțiilor) de stat pentru garantarea creditelor de urgență acordate de BNM.

BNM a notificat Consiliului Concurenței intenția de acordare a ajutorului de stat băncilor: S.A. ”Banca de Economii”, B.C. ”Banca Socială” S.A. și B.C. ”UNIBANK” S.A.. Plenul Consiliului Concurenței a decis că măsura de sprijin notificată de către BNM constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat și a autorizat măsura de sprijin pentru salvarea celor trei bănci (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. 01 SS din 27.11.2014*).

Conform Legii cu privire la ajutorul de stat și Deciziei Plenului Consiliului Concurenței, BNM urma să prezinte Consiliului Concurenței în termen de 6 luni de la acordarea ajutorului de stat, un plan de restructurare sau de lichidare a beneficiarilor. Dat fiind faptul că planul menționat nu a fost prezentat către expirarea termenului, Plenul Consiliului Concurenței a dispus inițierea investigației referitor la semnele încălcării legislației în domeniul ajutorului de stat de către BNM.

În urma investigației, s-a constatat că în lipsa unui plan de restructurare folosirea ajutorului de stat de către băncile comerciale beneficiare după expirarea a 6 luni de la acordarea acestuia este abuzivă, respectiv băncile comerciale urmează să ramburseze ajutorul de stat în cauză. Totodată, nenotificarea ajutorului de stat de către Ministerul Finanțelor sub formă de garanții de stat în condiții preferențiale pentru SA „Banca de Economii”, BC „Banca Socială” SA și BC „UNIBANK” SA este o încălcare a Legii cu privire la ajutorul de stat.

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-68 din 11.12.2015, s-a decis recuperarea ajutorului de stat de care a beneficiat SA „Banca de Economii”, BC „Banca Socială” SA și BC „UNIBANK” SA. În acest sens, BNM și Ministerul Finanțelor urmează să întreprindă măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului de la cele trei bănci.

Potrivit informației prezentate de către BNM, de la data retragerii licenței și până la data de 30.11.2016¹⁰ inclusiv, cele 3 bănci comerciale au efectuat rambursări cumulative în sumă totală de 836.6 mil.lei, după cum urmează: SA "Banca de Economii"-210.1 mil.lei, BC "Banca Socială" SA. – 336.0 mil.lei și BC"UNIBANK" SA – 290.5 mil.lei.

Decizia urmează a fi monitorizată în continuare de către Consiliul Concurenței până la recuperarea totală a ajutorului de stat utilizat abuziv și ajutorului de stat ilegal de către BNM și Ministerul Finanțelor.

În concluzie, în vederea instituirii principiilor concurențiale în activitatea prestării serviciilor de utilitate publică, apare necesitatea de a fi modificate actele juridice aferente prestării serviciilor de utilități publice, cât și legislația privind achizițiile publice în sectorul utilități (și anume, încredințarea SIEG ca urmare a unei proceduri de licitație publică, impunerea obligațiunii de stabilire a indicatorilor de performanță la atribuirea gestiunii serviciului public, delegarea dreptului de gestiune a serviciului public în baza actului de atribuire, etc.).

Totodată, se constată faptul că unele proiecte (PI ”Trivineta Cavi Development, PI ”Edineț”. PI”CAAN”, etc.) au început a fi implementate de către beneficiari. Ținând cont de faptul că măsurile de sprijin autorizate urmează a fi implementate într-o perioadă mai îndelungată, acestea vor fi monitorizate în continuare de către Consiliul Concurenței.

¹⁰ Informația a fost prezentată de către BNM în luna decembrie anul 2016

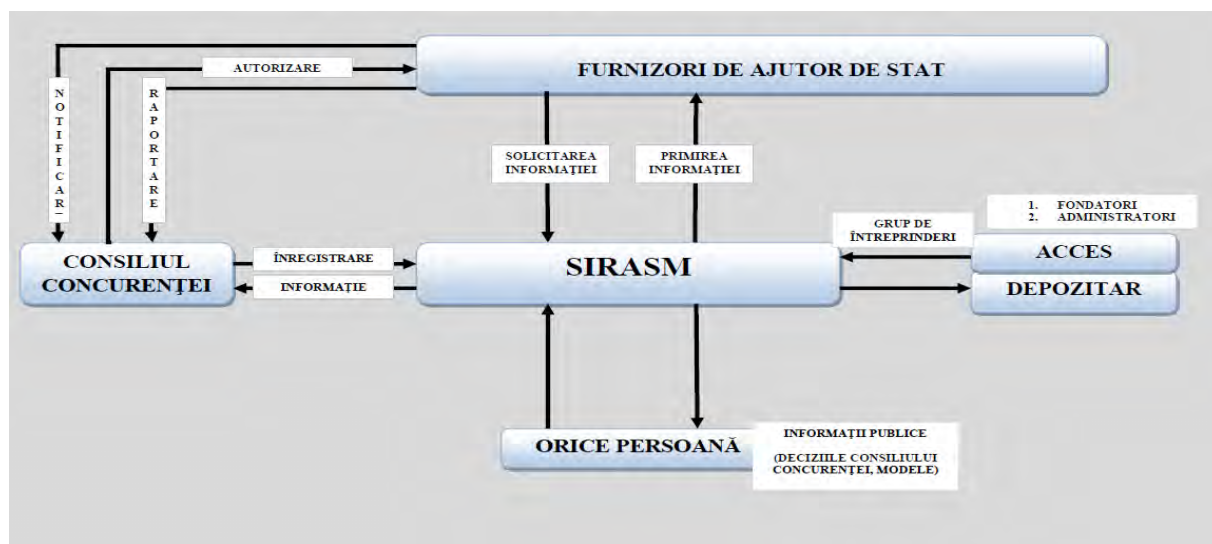
Capitolul V. IMPLEMENTAREA SISTEMULUI INFORMAȚIONAL AUTOMATIZAT "REGISTRUL AJUTOARELOR DE STAT"

În vederea realizării angajamentului asumat prin art. 342 din Acordul de Asociere și de necesitatea creșterii transparenței în operațiunile de acordare a ajutorului de stat a fost instituit SIRASM.

SIRASM reprezintă totalitatea mijloacelor software, hardware, informaționale, organizaționale, a sistemelor de transmitere a datelor, a tehnologiilor de utilizare a lor, a normelor de drept și a infrastructurii pentru susținerea informațională a notificării, a evidenței, a monitorizării și a raportării ajutoarelor de stat. Scenariile de bază prin intermediul cărora se realizează funcțiile SIRASM se divizează în următoarele grupuri: pentru introducerea și actualizarea informațiilor și pentru furnizarea informațiilor.

Figura nr. 5

**Funcționarea Sistemului informațional automatizat
"Registrul ajutoarelor de stat"**

În vederea asigurării actualizării operative și automate a conținutului informațional al SIRASM cu informație veridică, se realizează interacțiunea și sincronizarea datelor cu următoarele sisteme informaționale automatizate:

- 1) *Registrul de stat al populației*, care acordă acces la datele despre persoanele fizice, adresa de domiciliu și documentele eliberate acestora;
- 2) *Registrul de stat al unităților de drept*, care acordă acces la datele despre toate categoriile de unități de drept, constituite în bază legală, adresa juridică, drepturile de exercitare a diverse activități licențiate.

Implementarea SIRASM a început la sfârșitul anului 2015, iar pe parcursul anului 2016, în vederea implementării sistemului, a fost elaborat și adoptat Regulamentul privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1112 din 06.10.2016.

Totodată, în vederea asigurării securității informației stocate, sistemul este găzduit de Agenția Servicii Publice. De asemenea, în scopul facilitării procesului

de utilizare a sistemului și implementării Legii cu privire la ajutorul de stat, au fost elaborate 2 materiale informative destinate furnizorilor de ajutor de stat, informația fiind plasată pe pagină electronică a Consiliului Concurenței.

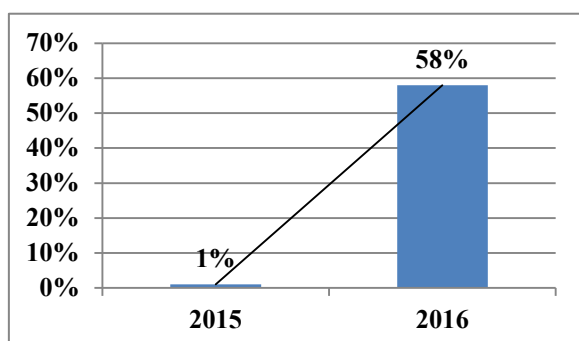
În vederea utilizării SIRASM de către furnizorii de ajutor de stat, pe parcursul anului 2016, au fost acordate date de acces la 107 furnizori de ajutor de stat și de minimis (toți constituind APL), în total la sistem fiind conectați 522 de furnizori (circa 54% din numărul total al potențialilor furnizori) și anume: APC-33, APL-485 și alți furnizori -4. Se precizează faptul că potrivit Conceptului sistemului informațional automatizat „Registrul ajutoarelor de stat”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 378 din 27.05.2014, s-a preconizat conectarea unui număr de 183 de furnizori de ajutor de stat până în anul 2015 inclusiv. Cu referire la cele expuse mai sus se constată că indicatorul planificat a fost depășit.

Prin intermediul SIRASM, din totalul furnizorilor care au raportat ajutorul de stat/de minimis în anul 2016, circa 58% au utilizat în acest scop sistemul. Totodată, se remarcă faptul că 88% din numărul furnizorilor, care au notificat măsurile de sprijin la Consiliul Concurenței, au făcut-o prin intermediul SIRASM. Indicatorii nominalizați s-au majorat comparativ cu anul 2015 (figura nr. 6).

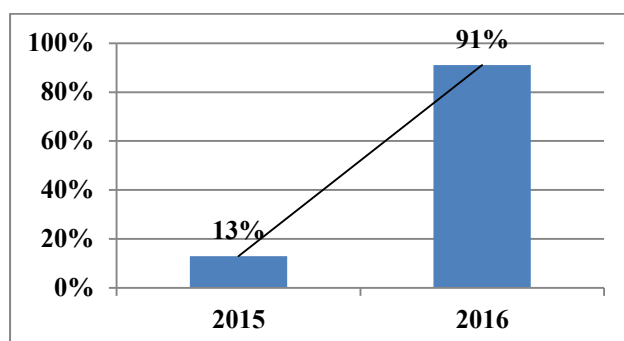
Figura nr. 6

***Ponderea furnizorilor care au notificat și au raportat ajutorul de stat
în perioada 2015*-2016***

Raportarea ajutorului de stat

Notificarea ajutorului de stat

**SIRASM a început a fi implementat la sfârșitul anului 2015*

În procesul de examinare a notificărilor atât Consiliul Concurenței, cât și furnizorii de ajutor de stat au comunicat prin intermediul sistemului, astfel costurile de corespondență prin utilizarea opțiunii de mesagerie și timpul de transmitere a documentelor fiind reduse.

Consiliul Concurenței va continua dezvoltarea și optimizarea SIRASM în vederea eficientizării notificării, raportării și monitorizării ajutorului de stat.

CONCLUZII ȘI PRIORITĂȚI

Ajutorul de stat este o componentă importantă a politicii economice și în special a politicii de concurență datorită impactului acestuia asupra mediului concurențial. Prin politica în domeniul ajutorului de stat se urmărește corectarea eșecurilor pieței și consolidarea economiei naționale.

Prezentul raport a fost elaborat în conformitate cu metodologia și modul de prezentare ale analizei anuale a UE privind ajutoarele de stat.

În conformitate cu prevederile Legii cu privire la ajutorul de stat, în anul 2017, a avut loc raportarea ajutoarelor de stat acordate în anul 2016.

În anul 2016, s-a majorat numărul furnizorilor care au efectuat notificări și raportări a ajutorului de stat prin SIRASM. Acest **sistem informațional** a fost creat în vederea realizării angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere și creșterii eficienței procesului de notificare, autorizare, monitorizare și raportare a ajutorului de stat, asigurând transparența operațiunilor de acordare a ajutorului de stat.

Pentru a realiza o imagine cât mai cuprinzătoare privind ajutoarele de stat raportate, în valoarea ajutorului de stat au fost incluse ajutoarele de stat raportate de furnizori, inclusiv pentru prestarea SIEG, și valoarea estimată a ajutorului de stat acordat sub formă de facilități fiscale. Astfel, valoarea totală estimativă a ajutorului de stat pentru anul 2016 a fost de 5 609 030 mii lei, ceea ce a constituit 4.17 % din PIB. Valoarea raportată a ajutorului de stat, inclusiv ajutorul de stat pentru prestarea SIEG, este de 2 670 798 mii lei, ceea ce constituie 1.99% din PIB.

Din suma totală a ajutorului de stat raportat pentru anul 2016 (inclusiv SIEG), valoarea ajutorului de stat autorizat de Consiliul Concurenței a fost de 54 444 mii lei (2.04% din valoarea totală), diferența fiind reprezentată de ajutoarele existente și măsurile de sprijin noi examinate de Consiliul Concurenței. În acest sens se remarcă faptul că, ajutorul de stat autorizat de către Consiliul Concurenței în anul 2016 s-a micșorat esențial față de anul 2015 atât ca valoare cât și ca pondere în valoarea totală a ajutorului de stat raportat.

Potrivit modalității de acordare, cele mai multe măsuri au fost oferite în anul 2016 ca scheme de ajutor de stat (67.16% din numărul total). Din punct de vedere valoric, de asemenea, mai multe ajutoare de stat au fost raportate prin intermediul schemelor. În acest sens, merită să fie menționată experiența UE, potrivit căreia de regulă ajutoarele de stat acordate prin intermediul unor scheme sunt mai puțin nocive pentru mediul concurențial.

În anul de raportare, cea mai mare pondere a ajutoarelor de stat a fost de natura renunțărilor la veniturile bugetare, fiind de circa 88% din valoarea totală. Acest fapt s-a datorat în special valorii mari a ajutoarelor de stat acordate sub forma scutirilor, reducerilor, amânărilor sau eşalonărilor la plata impozitelor și taxelor. Experiența internațională atestă faptul că măsurile de ajutor de stat acordate sub forma renunțărilor la venituri (scutiri și reduceri de la plata taxelor și impozitelor, anularea penalităților și majorărilor de întârziere la plata obligațiilor către stat, etc.), de regulă, sunt mai nocive pentru economie decât cele sub forma cheltuielilor bugetare (granturi, subvenții). Cu referire la cele expuse și întru preluarea celor mai bune practici internaționale în domeniul ajutorului de stat este

necesară redistribuirea modalităților de acordare a ajutorului de stat și anume prin micșorarea treptată a valorii ajutoarelor de stat acordate sub formă de renunțări la venituri bugetare și majorarea celor acordate sub formă de cheltuieli bugetare, ceea ce va contribui la o eficientizare a utilizării resurselor publice.

Cea mai mare pondere din ajutoarele de stat acordate sub formă de facilități fiscale și vamale sunt implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat și prin urmare au fost oferite fără a fi încadrate în una din categoriile de ajutoare de stat care pot fi considerate compatibile cu mediul concurențial normal. Se remarcă faptul că, a fost creat Grupul de lucru privind revizuirea facilităților fiscale și vamale și elaborarea unor mecanisme care ar permite efectuarea unei evaluări privind estimarea costurilor și impactul facilităților fiscale și vamale, din care fac parte și reprezentanții Consiliului Concurenței. Astfel, referitor la subiectul privind acordarea ajutorului de stat sub forma facilităților fiscale la impozitele și taxele indirecte (TVA, accize, taxe vamale), Ministerul Finanțelor a fost informat asupra faptului că examinarea măsurilor fiscale nu este exceptată regulilor de ajutor de stat, astfel cum este demonstrat din practica de examinare a instituțiilor UE. Totodată, Consiliul Concurenței a menționat asupra necesității de a alinia legislația fiscală a Republicii Moldova la prevederile legislației UE, deoarece în acest mod vor fi îndeplinite adecvat angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul Acordului de Asociere.

În anul 2016 cele mai multe din ajutoarele de stat raportate au fost pentru dezvoltare regională, acestea constituind circa 84% din valoarea totală. Totodată din punct de vedere valoric, se remarcă faptul că s-a micșorat semnificativ cuantumul ajutorului de stat acordat pe obiective sectoriale, ca urmare a finalizării perioadei de acordare a ajutorului de stat pentru sectorul financiar. În acest sens, ajutoarele de stat orizontale și regionale au, de obicei, un impact nesemnificativ asupra mediului concurențial.

Potrivit informației prezentate de furnizorii de ajutor de stat, pentru anul 2016 ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare alcătuiesc circa 45% din valoarea ajutorului de stat raportat pe obiective orizontale.

Cele mai multe din măsurile de sprijin raportate pentru anul 2016 au fost acordate în perioada de raportare de către APC, acestea constituind circa 88% din numărul total de măsuri raportate, iar cele acordate de APL – circa 7%. Se observă o modificare a structurii ajutorului de stat raportat de către furnizori, aceasta a fost determinată, inclusiv de faptul că APL au raportat mai multe ajutoare de minimis și ajutoare de stat pentru prestarea SIEG. La fel, au fost acordate măsuri de sprijin de către persoane juridice, acestea alcătuind circa 5% din totalul măsurilor raportate.

Potrivit valorii ajutorului de stat raportat pentru anul 2016, se remarcă faptul că 99.71% din valoarea totală a fost oferită de APC.

Nu toți furnizorii au prezentat informația privind ajutoarele de stat acordate în perioada de raportare, aceasta fiind determinată inclusiv de lipsa la unii furnizori a evidenței ajutorului de stat acordat per beneficiar.

Pentru anul 2016, furnizorii au raportat 264 de măsuri de ajutor de minimis. Cele mai multe ajutoare de minimis au fost raportate de APL, acestea constituind 87.50% din numărul total de măsuri raportate în anul 2016. Potrivit valorii ajutorului de minimis raportat pentru anul 2016, 67.90 % din valoarea totală a fost oferită de APC. În anul 2016 cea mai mare valoare a ajutorului de minimis a fost orientat pentru susținerea IMM și pentru prestarea SIEG.

Valoarea ajutorului de stat pentru prestarea SIEG a constituit 207 646 mii lei în anul 2016, micșorându-se în anul 2016 cu 81.34% față de anul 2015 și cu 86.78% în raport cu anul 2014. În perioada analizată, întreprinderile care au prestat SIEG au beneficiat de măsuri de sprijin acordate fie ca ajutoare individuale, fie prin intermediul unor scheme de ajutor de stat. Cea mai mare pondere din acestea (91.80% din numărul total) au fost acordate ca ajutoare individuale.

Cea mai mare ponderea a ajutorului de stat pentru prestarea SIEG a fost acordat în anul 2016 sub formă de reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate (circa 46%).

În vederea efectuării monitorizării ajutoarelor de stat autorizate existente a fost solicitată informație de la furnizorii ajutorului de stat, a fost examinată informația publică plasată pe paginile web a furnizorilor și a beneficiarilor de ajutor de stat privind măsurile de sprijin autorizate și alte surse disponibile. În cadrul monitorizării s-a constată faptul că proiectele (PI "Trivinetă Cavi Development, PI "Edinet", PI "CAAN", etc.) au început a fi implementate de către beneficiari. Însă, ținând cont de faptul că măsurile de sprijin autorizate urmează a fi implementate într-o perioadă mai îndelungată, acestea vor fi monitorizate în continuare de către Consiliul Concurenței.

Principalele *probleme identificate pe parcursul anului* au rămas a fi în continuare:

- 1) cea mai mare pondere a ajutorului de stat acordat sub formă de facilități fiscale și vamale, fiind implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat, au fost oferite fără a fi încadrate în una din categoriile de ajutoare de stat care pot fi considerate compatibile cu mediul concurențial normal și, totodată, nu au fost examinate în vederea alinierii acestora cu prevederile Legii cu privire la ajutorul de stat;
- 2) lipsa evidenței la Ministerul Finanțelor al ajutoarelor de stat acordate sub formă de facilități fiscale pe fiecare beneficiar;
- 3) insuficiența cunoștințelor în domeniul ajutorului de stat a reprezentanților autorităților administrației publice;
- 4) acordarea ajutoarelor de stat fără a fi examinate și alte posibilități, inclusiv fără a fi identificate cele mai eficiente soluții (ex. lipsa concursurilor la încredințarea SIEG).

În acest sens *acțiuni prioritare în domeniul ajutorului de stat* pentru următoarele perioade sunt:

- întreprinderea eforturilor în vederea alinierii schemelor de ajutor de stat instituite înainte de 16.08.2013 la acquis-ul UE în materie de ajutor de stat,

în termen de 8 ani de la data intrării în vigoare a Acordului de Asociere. Excepție constituie schemele de ajutoare de stat instituite în temeiul Legii nr. 440 din 27.07.2001 cu privire la zonele economice libere pentru care perioada a fost prelungită până la 10 ani de la data intrării în vigoare a Acordului de Asociere;

- colaborarea cu Ministerul Finanțelor în vederea eficientizării mecanismului de raportare și notificare a ajutorului de stat acordat sub formă de facilități fiscale;
- colaborarea cu furnizorii în vederea modificării actelor normative ce reglementează modalitatea de prestare a SIEG, prin impunerea obligației de stabilire a indicatorilor de performanță la atribuirea dreptului de gestiune a serviciului public în baza actului de atribuire. Acordarea suportului furnizorilor în vederea asigurării prestării SIEG în baza actului de atribuire, care trebuie să corespundă prevederilor stipulate în cadrul normativ din domeniul ajutorului de stat;
- dezvoltarea și optimizarea SIRASM în vederea eficientizării notificării, raportării și monitorizării ajutorului de stat;
- continuarea ridicării culturii concurențiale în partea ce ține de ajutor de stat atât în cadrul autorităților cât și a societății.

Respectarea prevederilor din domeniul ajutorului de stat va contribui la realizarea obiectivelor vizate, la corectarea disfuncționalităților pieței, la creșterea competitivității întreprinderilor precum și la reducerea disparităților regionale.

ANEXĂ TEHNICĂ

Anexa tehnică oferă informații cu caracter general privind sfera de cuprindere a raportului, modul de încadrare a ajutoarelor de stat și de minimis pe obiective, categorii și forme, metode de evaluare a ajutoarelor de stat, precum și sursele de obținere a datelor care au fost utilizate.

Informațiile menționate mai sus au fost grupate pe următoarele capitole:

- I. Sfera ajutoarelor de stat și ajutoarelor de minimis analizate în Raport;
- II. Obiectivele ajutorului de stat și ajutoarelor de minimis;
- III. Sursele obținerii datelor și metodele de evaluare a elementului de ajutor.

I. Sfera ajutoarelor de stat și ajutoarelor de minimis analizate în Raport

Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova a fost elaborat pe baza „Registrului ajutoarelor de stat” întocmit conform raportărilor transmise de furnizorii de ajutor de stat, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 1112 din 06.10.2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat.

Ajutoarele de stat și de minimis raportate, care fac obiectul prezentului raport, intră sub incidența:

- Legii cu privire la ajutorul de stat;
- Hotărârii Guvernului nr. 1112 din 06.10.2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat;
- Regulamentului privind ajutorul de minimis, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 2 din 30.08.2013;
- Regulamentului cu privire la Registrul ajutorului de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.3 din 30.08.2013.

II. Obiectivele ajutorului de stat și ajutoarelor de minimis

Încadrarea pe obiective a ajutorului de stat (atât a alocațiilor efectuate în cadrul schemelor de ajutor, cât și a ajutoarelor individuale) s-a efectuat în conformitate cu obiectivul principal al acordării acestora.

III. Sursele obținerii datelor și metodele de evaluare a elementului de ajutor

Sursele obținerii datelor

Cifrele sunt exprimate în prețuri curente pentru moneda națională și în prețuri curente pentru euro.

Cursul mediu anual de schimb leu/euro utilizat a fost preluat de pe pagina web a BNM.

Pentru prezentarea informației privind ajutoarelor de stat și ajutoarele de minimis acordate în perioada de referință au fost utilizate actele normative care conțin scheme de ajutor de stat și/ sau ajutoare individuale și scheme de ajutor de minimis și/ sau ajutoare individuale de minimis raportate de furnizorii.

Raportările au fost solicitate în formă standard, conform Anexei nr.1 și Anexei nr. 2 la Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1112 din 06.10.2016 și au cuprins următoarele elemente:

- Titlul ajutorului;
- Baza legală;
- Numărul ajutorului (*pentru raportarea ajutorului de stat*);
- Categoria ajutorului (*pentru raportarea ajutorului de stat*);
- Perioada în care se acordă ajutoare de stat în baza acestei măsuri (*pentru raportarea ajutorului de stat*);
- Data la care a încetat acordarea ajutorului (*pentru raportarea ajutorului de minimis*);
- Obiectivele acordării ajutorului de stat/minimis;
- Regiunea;
- Originea ajutorului;
- Forma de acordare a ajutorului de stat/minimis;
- Descrierea formei de acordare a ajutorului de stat/minimis;
- Tipul ajutorului de stat/minimis;
- Condiții de acordare;
- Beneficiarii și quantumul ajutorului de stat/minimis;
- Date privind modul de determinare a quantumului ajutorului de stat/minimis;
- Observații (*pentru raportarea ajutorului de stat*);
- Alte informații și comentarii (*pentru raportarea ajutorului de minimis*);
- Declarație (*pentru raportarea ajutorului de minimis*).

Informații de pe paginile web a BNS și BNM:

- produsul intern brut;
- numărul populației;
- cursul mediu anual de schimb leu/euro.

Metodele de evaluare a elementului de ajutor

Cuquantumul ajutorului de stat a fost determinat conform prevederilor din actele normative prin care s-a instituit o schemă de ajutor de stat/minimis sau s-a acordat un ajutor individual, totodată ținându-se cont de legislația secundară, respectiv, Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1 din 30.08.2013).

LISTA ACTELOR JURIDICE ÎN BAZA CĂRORA AU FOST ACORDATE AJUTOARELE DE STAT RAPORTATE PENTRU ANUL 2016

1. Codul fiscal nr. 1163 din 24.04.1997 art. 104 alin. (2) lit. c¹); Hotărârea Guvernului nr. 246 din 08.04.2010 cu privire la modul de aplicare a cotei zero a TVA la livrările de mărfuri, servicii efectuate pe teritoriul țării și de acordare a facilităților fiscale și vamale pentru proiectele de asistență tehnică și investițională în derulare, care cad sub incidența tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, cu modificările și completările ulterioare pct. 9 din anexa nr. 2 referitor la Ministerul Economiei, proiectul „Promovarea eforturilor privind ajustările structurale economice și mijloacele fondului de partener”, în baza Notelor de schimb dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Japoniei din 09.03.2005, 03.03.2006, 05.03.2007 și 05.03.2008;
2. Codul fiscal nr. 1163 din 24.04.1997, art.103, alin. (1) pct.26); Legea nr.1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal, art.28 lit.(o) și pct.2 al Notei la Anexa nr.2;
3. Codul fiscal nr. 1163 din 24.04.1997, art.103, alin. (1) pct.10); Legea nr.1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal, art.28 lit. z1); Hotărârea Guvernului nr. pentru aprobarea listelor materiei prime medicamentoase, materialelor, articolelor, ambalajului primar și secundar, utilizate la prepararea și producerea medicamentelor;
4. Codul fiscal nr. 1163 din 24.04.1997, art.103, alin. (7); Hotărârea Guvernului nr. 124 din 15.02.2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de acordare a unor categorii de facilități privind TVA conform prevederilor art.103 alin. (7) din Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 și art. 4 alin. (18) lit.a) și lit.b) din Legea nr. 1417-XIII din 17 decembrie 1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal; Hotărârea Guvernului nr. 1085 din 22.11.2010 privind aprobarea Listei organizațiilor și întreprinderilor societăților orbilor, societăților surzilor și societăților invalizilor, scutite de TVA la importul materiei prime, materialelor, articolelor de completare și accesoriilor necesare procesului propriu de producție;
5. Codul fiscal nr. 1163 din 24.04.1997, art. 96, lit. b) lin. 5; Legea nr. 172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor, pct. 9;
6. Codul fiscal nr. 1163 din 24.04.1997, art.103, alin. (1) pct.29); Legea nr.1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal. art.28 lit.q2); Hotărârea Guvernului nr.145 din 26.02.2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art.103 alin.(1) pct.29) din Codul fiscal nr.1163 din 24.04.1997 și art.28 lit.q2) din Legea nr.1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal;
7. Codul Vamal nr. 1149 din 20.07.2000, art. 34; Codul fiscal nr. 1163 din 24.04.1997, art. 104 alin. (2) lit. c¹); Legea nr. 1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal art. 28, lit. n) și pct. 1 din nota la anexa nr. 2; Hotărârea Guvernului nr. 246 din 08.04.2010 cu privire la modul de aplicare a cotei zero

- a TVA la livrările de mărfuri, servicii efectuate pe teritoriul țării și de acordare a facilităților fiscale și vamale pentru proiectele de asistență tehnică și investițională în derulare, care cad sub incidența tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, pct. 9 din anexa nr. 2 referitor la Ministerul Economiei, proiectul „Promovarea eforturilor privind ajustările structurale economice și mijloacele fondului de partener”, în baza Notelor de schimb dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Japoniei din 09.03.2005, 03.03.2006, 05.03.2007 și 05.03.2008; Ordinul Ministerul Economiei și Comerțului nr. 37 din 28.06.2005, Programul de susținere și dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii;
8. Codul nr. 259 din 15.07.2004 cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova; Legea nr. 154 din 01.07.2016 bugetului de stat pe anul 2016; Legea nr. 138 din 21.07.2007 cu privire la parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare; Hotărârea Guvernului nr. 809 din 29.10.2015 cu privire la aprobarea Acordului de parteneriat dintre Guvern și Academia de Științe a Moldovei pentru anul 2015; Hotărârea Guvernului nr. 1452 din 30.12.2016 cu privire la aprobarea Acordului de parteneriat dintre Guvern și Academia de Științe a Moldovei pentru anul 2016; Hotărârea Guvernului nr. 952 din 27.11.2013 cu privire la aprobarea Strategiei inovaționale a Republicii Moldova pentru perioada 2013-2020 „Inovații pentru competitivitate”; Hotărârea Guvernului nr. 685 din 13.09.2012 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2012–2020; Hotărârea Guvernului nr. 920 din 07.11.2014 cu privire la aprobarea Strategiei de cercetare-dezvoltare a Republicii Moldova până în 2020; Hotărârea Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM nr. 37 din 19.02.2016 cu privire la finanțarea proiectelor de transfer tehnologic în anul 2016; Hotărârea Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM nr. 249 din 30.09.2016 cu privire la finanțarea proiectului de inovare și transfer tehnologic „Reciclarea și valorificarea deșeurilor de la abatorizarea păsărilor, prepararea concentratului proteicogluclidic furajer; Hotărârea Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM nr. 154 din 26.05.2016 cu privire la finanțarea proiectului de transfer tehnologic „Implementarea tehnologiei inovatoare de economisire a resurselor energetice în producerea vinurilor cu IG și DOP”; Hotărârea Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM nr. 322 din 15.12.2016 cu privire la modificarea anexelor unor hotărâri ale Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM; Hotărârea Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM nr. 36 din 19.02.2016 cu privire la finanțarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii de inovare în anul 2016; Hotărârea Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM nr. 208 din 04.08.2016 cu privire la repartizarea volumului alocațiilor și cheltuielilor pentru sfera științei și inovării pe anul 2016 în conformitate cu Legea bugetului de stat;

9. Codul nr. 259 din 15.07.2004 cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova; Legea nr. 154 din 01.07.2016 bugetului de stat pe anul 2016; Hotărârea Guvernului nr. 809 din 29.10.2015 cu privire la aprobarea Acordului de parteneriat dintre Guvern și Academia de Științe a Moldovei pentru anul 2015; Hotărârea Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM nr. 37 din 19.02.2016 cu privire la finanțarea proiectelor de transfer tehnologic în anul 2016;
10. Codul nr. 259 din 15.07.2004 cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova; Legea nr. 154 din 01.07.2016 bugetului de stat pe anul 2016; Legea nr. 138 din 21.07.2007 cu privire la parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare; Hotărârea Guvernului nr. 809 din 29.10.2015 cu privire la aprobarea Acordului de parteneriat dintre Guvern și Academia de Științe a Moldovei pentru anul 2015; Hotărârea Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM nr.281 din 17.12.2015 Despre aprobarea finanțării în 2016 a proiectelor comune de cercetare între Academia de Științe a Moldovei și Fondul Republican de Cercetări Fundamentale din Belarus; Hotărârea Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM nr.278 din 17.12.2015 cu privire la aprobarea finanțării pentru anul 2016 a proiectelor din cadrul programelor de stat; Hotărârea Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM nr.285 din 17.12.2014 Cu privire la aprobarea rezultatelor concursului de proiecte de cercetări științifice fundamentale și de cercetări științifice aplicative pentru anii 2015-2018 și finanțarea acestora pentru anul 2015; Hotărârea Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM 279 din 17.12.2015 cu privire la aprobarea finanțării pentru anul 2016 a proiectelor pentru tinerii cercetători; Hotărârea Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM nr.276 din 17.12.2015 cu privire la modificarea Hotărârii CSȘDT al AȘM nr. 285 din 17.12.2014; Hotărârea Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM nr.79 din 28.03.2016 cu privire la aprobarea proiectelor pentru editarea monografiilor științifice (lucrări de valoare) pentru finanțare pe anul 2016;
11. Codul nr. 259 din 15.07.2004 cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova; Legea nr. 154 din 01.07.2016 bugetului de stat pe anul 2016; Legea nr. 138 din 21.07.2007 cu privire la parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare; Hotărârea Guvernului nr. 1452 din 30.12.2016 cu privire la aprobarea Acordului de parteneriat dintre Guvern și Academia de Științe a Moldovei pentru anul 2016; Hotărârea Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM nr.208 din 04.08.2016 cu privire la repartizarea volumului alocațiilor și cheltuielilor pentru sfera științei și inovării pe anul 2016 în conformitate cu Legea bugetului de stat;
12. Codul fiscal nr. 1163 din 24.04.1997, art.4; Legea nr.1417 din 17.12.1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal, art.4 alin.(134); Acordul „COMPACT”, secțiunea 2.8 și Anexa VI; Hotărârea Guvernului nr.949 din 12.10.2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul

- de aplicare a facilităților fiscale și vamale stabilite de Acordul „Compact” cap. III p.6,7;
13. Codul vamal, art.126 alin.(32); Legea nr.1417 din 17.12.1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal, art.4 alin.(203); Legea nr.1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal, art.281alin.(1); Hotărârea Guvernului nr.146 din 26.02.2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prelungire a termenului de plată a taxei pe valoarea adăugată și a taxei vamale, pentru perioada ciclului de producere, dar nu mai mult de 180 de zile, la materia primă, materialele, accesoriile, ambalajul primar și articolele de completare importate;
 14. Codul fiscal nr. 1163 din 24.04.1997, art. 96, lit. b) liniuța 2, art.124 alin.(15); Legea nr. 172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor, capitolul 22 Notă I a anexă;
 15. Hotărârea Parlamentului nr.477 din 02.06.1995 pentru ratificarea Acordului cu privire la condițiile generale și mecanismul de susținere a dezvoltării cooperăției de producție a întreprinderilor și ramurilor din țările membre ale Comunității Statelor Independente; Hotărârea Guvernului nr. 369 din 05.06.1995 cu privire la măsurile de realizare a Acordului referitor la condițiile generale și mecanismul de susținere a dezvoltării cooperăției de producție a întreprinderilor și ramurilor statelor membre ale Comunității Statelor Independente și a Protocolului privind mecanismul de realizare a acestui Acord;
 16. Hotărârea Parlamentului nr. 1588 din 27.02.1998 cu privire la acordarea de credite cooperativelor de construcție a locuințelor pe anii 1998-1999; Hotărârea Parlamentului Nr. 834 din 16.05.1996 cu privire la cooperativele de construcție a locuințelor; Hotărârea Parlamentului Nr. 209 din 29.07.1994 privind acordarea de credite cooperativelor de construcție a locuințelor; Hotărârea Parlamentului Nr. 1294 din 23.02.1993 despre punerea în aplicare a Legii cu privire la bugetul de stat; Hotărârea Guvernului nr. 323 din 28.06.1991 cu privire la măsurile de stimulare a construcției de case și a cooperativelor de construcții locative; Hotărârea Guvernului Nr. 349 din 07.06.1993 cu privire la măsurile de protejare a cooperativelor de construcție a locuințelor; Hotărârea Guvernului Nr. 811 din 15.12.1992 cu privire la măsurile de ajutorare a cooperativelor de construcții a locuințelor; Hotărârea Guvernului Nr. 35 din 22.01.1992 cu privire la măsurile suplimentare de stimulare a construcției cooperatiste de locuințe;
 17. Legea nr.1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal. art.28 lit. t) și lit. s); Legea nr.1417 din 17.12.1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal, art.4 alin. (15) și alin. (17);
 18. Legea nr.1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal, art.28 lit.(t1) și p.14 al Notei la Anexa nr.2; Legea nr.1054 din 16.06.2000 pentru punerea în aplicare a titlului IV din Codul fiscal, art.4 alin.(81); Legea nr.1417-XIII din 17.12.1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal, art.4 alin.(135);

19. Legea nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dezabilități; Legea nr. 72 din 12.04.2015 cu privire la bugetului de stat, art. 43 și art. 36; Legea nr. 154 din 01.07.2016 bugetului de stat pe anul 2016;
20. Legea nr. 1421 din 31.12.2002 cu privire la teatru, circuri și organizații concertistice; Legea nr. 154 din 01.07.2016 bugetului de stat pe anul 2016;
21. Legea nr. 102 din 13.03.2003 privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă; Hotărârea Guvernului nr. 594 din 20.06.2005 cu privire la aprobarea Procedurii de stimulare a angajatorilor pentru încadrarea în muncă a absolvenților instituțiilor de învățământ superior finanțați de la bugetul de stat;
22. Legea nr. 102 din 13.03.2003 privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă; Hotărârea Guvernului nr. 862 din 14.07.2003 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă, anexa 3;
23. Legea nr. 142 din 02.07.2010 cu privire la eficiența energetică; Legea nr. 160 din 12.07.2007 energiei regenerabile; Hotărârea Guvernului nr. 401 din 12.06.12 cu privire la Fondul pentru Eficiență Energetică;
24. Legea nr. 1054 din 16.06.2000 pentru punerea în aplicare a titlului IV din Codul fiscal, art. 4 alin (5); Legea nr. 1417 din 17.12.1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal, art. 4 alin. (2); Hotărârea Guvernului nr. 1001 din 19.09.2001 cu privire la declararea mărfurilor de către agenții economici din raioanele de est ale Republicii Moldova; Legea nr. 1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal, art. 4 alin. (5);
25. Legea nr. 193 din 19.11.2015 privind importul unui autovehicul;
26. Legea nr. 1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal*, art. 28 lit. l);
27. Legea nr. 1054 din 16.06.2000 pentru punerea în aplicare a titlului IV din Codul fiscal, art. 4 alin (5); Legea nr. 1417 din 17.12.1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal, art. 4 alin. (2); Hotărârea Guvernului nr. 1001 din 19.09.2001 cu privire la declararea mărfurilor de către agenții economici din raioanele de est ale Republicii Moldova; Legea nr. 1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal, art. 4 alin. (5);
28. Legea nr. 91 din 13.05.2016 pentru modificarea unor acte legislative;
29. Legea nr. 182 din 15.07.2010 cu privire la parcurile industriale, art. 12; Hotărârea Guvernului nr. 522 din 28.04.2016 cu privire la modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 451 din 28 iunie 2013;
30. Legea nr. 182 din 15.07.2010 cu privire la parcurile industriale art. 12; Hotărârea Guvernului Nr. 440 din 16.06.2011 cu privire la acordarea titlului de parc industrial Societății pe Acțiuni „TRACOM”;
31. Legea nr. 1515 din 16.06.1993 cu privire la protecția mediului înconjurător, art. 85;
32. Legea nr. 1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului; Hotărârea Guvernului nr. 1428 din 16.12.2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la vânzare-cumpărarea terenurilor aferente;

33. Legea nr.179 din 10.07.2008 cu privire la parteneriatul public privat; Legea nr. 534 din 13.07.1995 cu privire la concesiunea; Hotărârea Guvernului nr.438 din 19.05.2012 cu privire la inițierea proiectului de parteneriat public privat pentru concesiunea Aeroportului Internațional Chișinău; Hotărârea Guvernului nr. 321 din 30.05.2013 cu privire la aprobarea concesiunii activelor I.S. ”Aeroportului Internațional Chișinău” și a condițiilor concesiunii acestora; Hotărârea Guvernului nr.715 din 12.09.2013 pentru aprobarea Raportului privind derularea și rezultatele concursului închis de selectare a concesiionarului activelor Î.S. ”Aeroportul Internațional Chișinău”; Hotărârea Guvernului nr. 780 din 04.10.2013 cu privire la reconfirmarea Hotărârea Guvernului nr. 321 din 30.05.2013 privind aprobarea concesiunii activelor IS ”Aeroportului Internațional Chișinău” și a condițiilor concesiunii acestora;
34. Hotărârea Guvernului nr. 910 din 25.07.2016 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016;
35. Hotărârea Guvernului nr. 364 din 03.06.2008 privind aprobarea Programului Național de Abilitare Economică a Tinerilor (PNAET); Hotărârea Guvernului nr. 2503-330 din 04.10.2010 privind extindere programului pe perioada 2011-2013; Hotărârea Guvernului nr.2503-330 din 04.10.2010 cu privire la extinderea perioadei de acțiune a Programului pentru anii 2011-2013;
36. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.774 din 13.08.1997 cu privire la nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale;
37. Hotărârea Guvernului nr.949 din 12.10.2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale stabilite de Acordul „Compact”, pct. 24; Acordul „COMPACT”, secțiunea 2.8 și Anexa VI;
38. Hotărârea Guvernului nr. 742 din 10.09.2014 cu privire la acordarea titlului de parc industrial Întreprinderii Municipale “Gospodăria Locativ - Comunală” și modificarea destinației unui teren; Contract nr. 166 din 15.12.2014 de arendă a pământului emisă de Primăria municipiului Comrat UTA Găgăuzia;
39. Ordinul Ministerul Economiei și Comerțului nr. 37 din 28 iunie 2005 privind desfășurarea Programului de susținere și dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii;
40. Acord de eşalonare a datoriei a Autorității Aeronautice Civile din 23.04.2013;
41. Acord de eşalonare a datoriei a Autorității Aeronautice Civile nr 49/6 din 01.11.2012;
42. Contract de cesiune a creanțelor a Autorității Aeronautice Civile din 08.11.2016, 26.12.2016;
43. Decizia Incubatorului de Afaceri Dubăsari nr.02-03 din 21.06.2013 cu privire la transmiterea în gestiune a unui imobil;
44. Decizia Consiliului Raional Ștefan Vodă nr. 10/7 din 15.12.2011 privind statutul Incubatorului de Afaceri Ștefan Vodă;

45. Decizia Consiliului municipal Bălți nr. 10/2 din 27.09.2012 cu privire la aprobarea Contractului de împrumut dintre ÎM “Direcția Troleibuze din Bălți” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Acordul de garanție și susținere a proiectului între municipiul Bălți, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și ÎM “Direcția Troleibuze din Bălți”;
46. Decizia Consiliului municipal Bălți nr. 8/60 din 27.10.2005 cu privire la garanție;
47. Decizia Consiliului municipal Bălți nr. 8/50 din 27.11.2008 cu privire la garanție;
48. Decizia Consiliului orașenesc Edineț nr. 19/20 din 23.08.2013 cu privire la crearea Parcului Industrial Edineț.

VALOAREA AJUTORULUI DE STAT RAPORTAT
PE OBIECTIVE ȘI FORME DE ACORDARE

(mii lei)

Obiectivul	2014							2015							2016						
	Subven- ții și/sau subsidiile	Anu- larea sau prelu- rea de datorii	Scutirile, reducere- rile, amână- rile sau eșalonă- rile la plata impozitelor și taxelor	Acor- darea unor împru- mături cu dobânzi preferențiale	Acor- darea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizo- rului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipat ă de către un investitor privat prudent	Reduce- rile de preț la bunurile și serviciile furni- zate, inclusiv vânza- rea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subven- ții și/sau subsidiile	Anu- larea sau prelu- rea de datorii	Scutirile, reducerile, aminările sau eșalonările la plata impozitelor și taxelor	Acor- darea unor împrumu- turi cu dobânzi preferențiale	Acor- darea de garan- ții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizo- rului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipat ă de către un investitor privat prudent	Reduceri le de preț la bunurile și serviciile furnizate , inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subven- ții și/sau subsidiile	Anu- larea sau prelu- rea de datorii	Scutirile, reducerile, aminările sau eșalonările la plata impozitelor și taxelor	Acordare a unor împrumu- turi cu dobânzi preferențiale	Acordare a de garan-ții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizo- rului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri-le de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Obiective orizontale	316 246	0	21 204	7 358	0	0	9 296	329 335	0	25 701	1 151	0	0	6 019	78 101	0	28 558	875	0	0	1 929
Cercetare- dezvoltare și inovare	252 488	0	0	0	0	0	0	284 791	0	0	0	0	0	0	49 548	0	50	0	0	0	0
Protecția mediului	20 230	0	0	2 981	0	0	0	39 637	0	2 460	0	0	0	0	20 937	0	0	0	0	0	0
Susținerea ÎMM	40 080	0	5 609	4 377	0	0	9 296	960	0	2 658	1 151	0	0	6 019	3 668	0	3 371	875	0	0	1 929
Salvare	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	123	0	0	0	0
Restructu- rare	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Obiectivul	2014							2015							2016						
	Subven- ții și/sau subsidiile	Anu- larea sau prelua- rea de datorii	Scutirile, reducere- rile, amână- rile sau eșalonă- rile la plata impozite- lor și taxelor	Acor- darea unor împru- mături cu dobânzi preferențiale	Acor- darea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizo- rului, dacă rata profitulu i acestor investiții este mai mică decît cea normală, anticipat ă de căt_re un investitor privat prudent	Reduce- rile de preț la bunurile și serviciile furni- zate, inclusiv vânza- rea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subven- ții și/sau subsidiile	Anu- larea sau prelua- rea de datorii	Scutirile, reducerile, aminările sau eșalonările la plata impozitelor și taxelor	Acor- darea unor împrumu- turi cu dobînzi preferențiale	Acor- darea de garan- ții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizo- rului, dacă rata profitulu i acestor investiții este mai mică decît cea normală, anticipat ă de căt_re un investitor privat prudent	Reduceri- le de preț la bunurile și serviciile furnizate , inclusiv vînzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subven- ții și/sau subsidiile	Anu- larea sau prelua- rea de datorii	Scutirile, reducerile, aminările sau eșalonările la plata impozitelor și taxelor	Acordare a unor împrumu- turi cu dobînzi preferențiale	Acordare a de garan-ții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizo-rului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decît cea normală, anticipată de căt_re un investitor privat prudent	Reduceri-le de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vînzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă	3 448	0	15 595	0	0	0	0	3 947	0	20 583	0	0	0	0	3 947	0	25 014	0	0	0	0
Alte obiective orizontale	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ajutor sectorial, în funcție de sectoarele de activitate ale economiei naționale	0	0	621 394	53 979	0	0	5 189	0	0	1 246 575	753 900	19	0	17 976	97 549	0	38 949	6	0	0	0
Oțel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Construcții navale	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fibre sintetice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Auto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	367 249	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Obiectivul	2014							2015							2016						
	Subven- ții și/sau subsidiile	Anu- larea sau prelua- rea de datorii	Scutirile, reducere- rile, amână- rile sau eșalonă- rile la plata impozitelor și taxelor	Acor- darea unor împru- muri cu dobânzi preferențiale	Acor- darea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizo- rului, dacă rata profitului i acestor investiții este mai mică decît cea normală, anticipat ă de căt-re un investitor privat prudent	Reduce- rile de preț la bunurile și serviciile furni- zate, inclusiv vânza- rea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subven- ții și/sau subsidiile	Anu- larea sau prelua- rea de datorii	Scutirile, reducerile, aminările sau eșalonările la plata impozitelor și taxelor	Acor- darea unor împrumu- turi cu dobânzi preferențiale	Acor- darea de garan- ții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizo- rului, dacă rata profitulu i acestor investiții este mai mică decît cea normală, anticipat ă de căt-re un investitor privat prudent	Reduceri -le de preț la bunurile și serviciile furnizate , inclusiv vînzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subven- ții și/sau subsidiile	Anu- larea sau prelua- rea de datorii	Scutirile, reducerile, aminările sau eșalonările la plata impozitelor și taxelor	Acordare a unor împrumu- t-uri cu dobînzi preferențiale	Acordare a de garan-ții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizo-rului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decît cea normală, anticipată de căt-re un investitor privat prudent	Reduceri-le de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vînzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Alte sectoare prelucrătoare	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0	0	17 976		0	0	0	0	0	0
Cărbune: ajutoare pentru producția curentă	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cărbune: alte ajutoare	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Transport feroviar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Transport aerian	0	0	16 352	0	0	0	51 89	0	0	226	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Turism	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Servicii financiare	0	0	0	53 969	0	0	0	0	0	0	733 900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Alte obiective sectoriale	0	0	605 042	10	0	0	0	0	0	879 100	20 000	19	0	17 976	97 549	0	38 949	6	0	0	0

Obiectivul	2014							2015							2016						
	Subven- ții și/sau subsidiile	Anu- larea sau prelua- rea de datorii	Scutirile, reducere- rile, amână- rile sau eșalonă- rile la plata impozitelor și taxelor	Acor- darea unor împru- mături cu dobânzi preferențiale	Acor- darea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizo- rului, dacă rata profitulu i acestor investiții este mai mică decît cea normală, anticipat ă de către un investitor privat prudent	Reduce- rile de preț la bunurile și serviciile furni- zate, inclusiv vânza- rea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subven- ții și/sau subsidiile	Anu- larea sau prelua- rea de datorii	Scutirile, reducerile, aminările sau eșalonările la plata impozitelor și taxelor	Acor- darea unor împrumu- turi cu dobânzi preferențiale	Acor- darea de garan- ții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizo- rului, dacă rata profitulu i acestor investiții este mai mică decît cea normală, anticipat ă de către un investitor privat prudent	Reduceri -le de preț la bunurile și serviciile furnizate , inclusiv vînzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subven- ții și/sau subsidiile	Anu- larea sau prelua- rea de datorii	Scutirile, reducerile, aminările sau eșalonările la plata impozitelor și taxelor	Acordare a unor împrumu- t-uri cu dobânzi preferențiale	Acordare a de garan-ții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizo-rului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decît cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri-le de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vînzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Ajutor de stat pentru dezvoltare regională	355 827	0	1 356 900	0	5 190	0	1 511	82 736	0	2 177 326	0	6 549	0	544	0	0	2 047 138	0	6 656	0	2 845
SIEG	124 731	0	1 335 692	44 753	5 463	7 443	52 779	122 001	0	764 605	44 322	3 674	17 910	160 373	39 925	0	22 197	48 137	181	2 266	94 940
Ajutoarele cu caracter social acordate consumator ilor individuali, cu condiția ca acestea să fie acordate fără vreo discriminar e determinată de originea produselor sau a serviciilor	0	0	40 957	0	0	0	0	0	0	51 146	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Obiectivul	2014							2015							2016						
	Subven- ții și/sau subsidiile	Anu- larea sau prelua- rea de datorii	Scutirile, reducere- rile, amână- rile sau eșalonă- rile la plata impozite- lor și taxelor	Acor- darea unor împru- mături cu dobânzi preferențiale	Acor- darea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizo- rului, dacă rata profitulu i acestor investiții este mai mică decît cea normală, anticipat ă de căt_re un investitor privat prudent	Reduce- rile de preț la bunurile și serviciile furni- zate, inclusiv vânza- rea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subven- ții și/sau subsidiile	Anu- larea sau prelua- rea de datorii	Scutirile, reducerile, aminările sau eșalonările la plata impozitelor și taxelor	Acor- darea unor împrumu- turi cu dobânzi preferențiale	Acor- darea de garan- ții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizo- rului, dacă rata profitulu i acestor investiții este mai mică decît cea normală, anticipat ă de căt_re un investitor privat prudent	Reduceri -le de preț la bunurile și serviciile furnizate , inclusiv vînzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subven- ții și/sau subsidiile	Anu- larea sau prelua- rea de datorii	Scutirile, reducerile, aminările sau eșalonările la plata impozitelor și taxelor	Acordare a unor împrumu- turi cu dobânzi preferențiale	Acordare a de garan- ții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizo-rului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decît cea normală, anticipată de căt_re un investitor privat prudent	Reduceri-le de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vînzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Promovarea culturii și conservarea patrimoniul ui cultural	105 958	0	0	0	0	0	0	112 624	0	0	0	0	0	0	122 059	0	0	0	0	0	0
Ajutoarele destinate remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale	0	0	13 060	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38 487	0	0	0	0
TOTAL	778 030	0	2 053 516	61 338	5 191	0	15 996	524 695	0	3 500 748	755 051	6 568	0	24 539	297 708	0	2 153 132	881	6 656	0	4 774
TOTAL (inclusiv SIEG)	902 761	0	3 389 208	106 091	10 654	7 443	68 775	646 696	0	4 265 353	799 373	10 242	17 910	184 912	337 633	0	2 175 329	49 018	6 837	2 266	99 714

ANEXA IV

VALOAREA AJUTORULUI DE STAT RAPORTAT
PE FORME DE ACORDARE ȘI PE FURNIZORI

(mii lei)

Furnizorii de ajutor de stat	2014							2015							2016						
	Subven- țiile și/sau subsidiile	Anu- larea sau pre- luarea de datorii	Scutirile, reduceri- le, amânările e sau eșalo- nările la plata im- pozite- lor și taxelor	Acorda- rea unor împru- mături cu dobânzi prefe- rențiale	Acorda- rea de garanții în condiții prefe- rențiale	Investiții ale furnizo- rului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subven- țiile și/sau subsidiile	Anu- larea sau pre- luarea de datorii	Scutirile, reducerile, amânările sau eșalo-nările la plata im- pozitelor și taxelor	Acor- darea unor împru- mături cu dobânzi prefe- rențiale	Acor- darea de garanții în condiții prefe- rențiale	Investiții ale furnizor u-lui dacă rata profitulu i acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri -le de preț la bunurile și serviciile furnizate , inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Sub- vențiile și/sau subsidiile	Anu- larea sau pre- luarea de dato- rii	Scutirile, reducere- le, amânările e sau eșalo- nările la plata im- pozitelor și taxelor	Acorda- rea unor împru- mături cu dobânzi prefe- rențiale	Acor- darea de garan- ții în con- diții prefe- ren- țiale	Investiții ale furnizo- rului dacă rata profi- tului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipa- tă de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunuri și serviciile furni- zate, inclusiv vânza- rea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Ministerul Economiei	0	0	57 300	0	0	0	1 125	0	0	1 125	0	0	0	0	0	0	5 845	0	0	0	0
Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27 255	0	0	0	0
Ministerul Mediului	228 094	0	0	0	0	0	0	83 889	0	0	0	0	0	0	4 175	0	0	0	0	0	0
Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	3 448	0	0	0	0	0	0	3 947	0	0	0	0	0	0	3 947	0	0	0	0	0	0
Ministerul Culturii	105 958	0	0	0	0	0	0	112 624	0	0	0	0	0	0	122 059	0	0	0	0	0	0
Ministerul Sănătății	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40 691	0	0	0	0	0	0

Furnizorii de ajutor de stat	2014							2015							2016						
	Subvențiile și/sau subsidiile	Anularea sau preluarea de datorii	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor și taxelor	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvențiile și/sau subsidiile	Anularea sau preluarea de datorii	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor și taxelor	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvențiile și/sau subsidiile	Anularea sau preluarea de datorii	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor și taxelor	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17 976	0	0	0	0	0	0	0
Academia de Știință a Moldovei	243 344	0	0	0	0	0	0	275 967	0	0	0	0	0	0	3 037	0	0	0	0	0	0
Serviciul Vamal	0	0	1 974 254	0	0	0	0	0	0	3 481 620	0	0	0	0	0	0	2 108 473	0	0	0	0
Directoratul Liniei de Credit	40 080	0	0	3 627	0	0	0	960	0	0	934	0	0	0	3 668	0	0	491	0	0	0
Agencia pentru Eficiență Energetică	0	0	0	2 982	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Agencia Proprietății Publice	0	0	0	0	0	0	5 189	0	0	7 007	0	0	0	0	0	0	7 505	0	0	0	2 798
Fondul pentru Eficiență în Energetică	6 695	0	0	0	0	0	0	27 142	0	0	0	0	0	0	16 762	0	0	0	0	0	0
Unitatea de Implementare a Grantului acordat de Guvernul	0	0	3 425	751	0	0	8 807	0	0	567	216	0	0	5 667	0	0	1 009	385	0	0	1 604

Furnizorii de ajutor de stat	2014							2015							2016						
	Subvențiile și/sau subsidiile	Anularea sau preluarea de datorii	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor și taxelor	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvențiile și/sau subsidiile	Anularea sau preluarea de datorii	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor și taxelor	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvențiile și/sau subsidiile	Anularea sau preluarea de datorii	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor și taxelor	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Japoniei (Ministerul Economiei)																					
Banca Națională a Moldovei	0	0	0	53 969	0	0	0	0	0	0	733 900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Agencia pentru Inovare și Transfer Tehnologic	9 144	0	0	0	0	0	0	8 824	0	0	0	0	0	0	5 820	0	0	0	0	0	0
Autoritatea Aeronautică Civilă	0	0	16 353	0	0	0	0	0	0	8 338	20 000	0	0	0	0	0	683	0	0	0	0
Agencia de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	141 268	0	0	0	0	0	0	11 343	0	0	0	0	0	0	97 549	0	0	0	0	0	0
Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	0	0	2 185	0	0	0	0	0	0	2 091	0	0	0	0	0	0	2 362	0	0	0	0
Consiliul Municipal Bălți	0	0	0	0	5 191	0	0	0	0	0	0	6 549	0	0	0	0	0	0	6 656	0	0
Primăria or. Edineț	0	0	0	0	0	0	39	0	0	0	0	0	0	39	0	0	0	0	0	0	39
Primăria s. Cuizăuca, r-ul Rezina	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0

Furnizorii de ajutor de stat	2014							2015							2016						
	Subvențiile și/sau subsidiile	Anularea sau preluarea de datorii	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor și taxelor	Acordarea unor împruturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvențiile și/sau subsidiile	Anularea sau preluarea de datorii	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor și taxelor	Acordarea unor împruturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvențiile și/sau subsidiile	Anularea sau preluarea de datorii	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor și taxelor	Acordarea unor împruturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Primăria com. Drăgănești, r-ul Sângerei	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Primăria mun. Comrat	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	8
Incubatorul de Afaceri Dubăsari	0	0	0	0	0	0	84	0	0	0	0	0	0	117	0	0	0	0	0	0	91
Incubatorul de Afaceri Leova	0	0	0	0	0	0	143	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Incubatorul de Afaceri Raionul Sângerei	0	0	0	0	0	0	148	0	0	0	0	0	0	112	0	0	0	0	0	0	0
Incubatorul de Afaceri din Ștefan Vodă	0	0	0	0	0	0	291	0	0	0	0	0	0	236	0	0	0	0	0	0	234
Incubatorul de Afaceri din Rezina	0	0	0	0	0	0	105	0	0	0	0	0	0	141	0	0	0	0	0	0	0
IP IASGunnar Due Gundersen	0	0	0	0	0	0	50	0	0	0	0	0	0	240	0	0	0	0	0	0	0
BC "Moldincom bank" SA	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	19	0	0	0	0	0	6	0	0	0

Furnizorii de ajutor de stat	2014							2015							2016						
	Subvențiile și/sau subsidiile	Anularea sau preluarea de datorii	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor și taxelor	Acordarea unor împruturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvențiile și/sau subsidiile	Anularea sau preluarea de datorii	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor și taxelor	Acordarea unor împruturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri -le de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvențiile și/sau subsidiile	Anularea sau preluarea de datorii	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor și taxelor	Acordarea unor împruturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
TOTAL (exceptând SIEG)	778 030	0	2 053 516	61 338	5 191	0	15 996	524 695	0	3 500 748	755 051	6 568	0	24 539	297 708	0	2 153 132	881	6 656	0	4 774
SIEG	124 731	0	1 335 692	44 753	5 463	7 443	52 779	122 001	0	764 605	44 322	3 674	17 910	160 373	39 925	0	22 197	48 137	181	2 266	94 940
Total (inclusiv, SIEG)	902 761	0	3 389 208	106 091	10 654	7 443	68 775	646 696	0	4 265 353	799 373	10 242	17 910	184 912	337 633	0	2 175 329	49 018	6 837	2 266	99 714